

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

nota

Directieraad RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
info@rivm.nl

Agendapunt voor de Directieraad RIVM

Nota nummer
02.002/22 DR

Agendapunt (titel)	Onderzoek Bekendheid en reputatie RIVM 2021
Vertrouwelijk	Nee
Auteur	5.1.2e en 5.1.2e (C&D)
Indienend DR lid	5.1.2e
Datum indiening	11 januari 2022
Status	Ter besluitvorming
Medezeggenschap	n.v.t.
Gevraagd Besluit	(1) Kennis nemen van de onderzoeksresultaten; (2) Instemmen met het voorstel voor interne communicatie van de onderzoeksresultaten; (3) Besluit gewenste vervolgstappen.
Eerdere relevante DR-besluiten	n.v.t.

Afstemming

Er is afgestemd met:	C&D m.b.t. communicatie
Er is inhoudelijke afstemming met:	5.1.2e en 5.1.2e

Korte toelichting op vraag

Het onderzoek naar de (naams)bekendheid en reputatie van het RIVM wordt elke twee jaar uitgevoerd. Er zijn dit jaar verschillen met de rapportage uit 2019, hoogstwaarschijnlijk als gevolg van de (media-)aandacht die we hebben vanwege onze rol bij de bestrijding van het coronavirus.

De meest opvallende resultaten:

- Respondenten die bekend zijn met het RIVM geven ons gemiddeld een 7,4 (in 2019 was dat een 7,6). Ongeveer de helft van hen beoordeelt het RIVM zeer positief, met een 8 of hoger. Circa een derde (35%) geeft een voldoende (6 of 7) en 8% geeft een onvoldoende (5 of lager).

Hou er rekening mee dat na besluit van de DR dit document openbaar wordt.

- Respondenten die bekend zijn met het RIVM beoordelen ons het best op deskundigheid, gevolgd door waakzaam en betrouwbaar. Het minst goed scoren wij op openheid.
- 61% van de Nederlanders staat over het algemeen (zeer) positief tegenover de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen ter bestrijding van COVID-19. 55% is ook (zeer) te spreken over de advisering van het RIVM over manieren om de naleving van gedragsregels te stimuleren. Verder is 50% (zeer) positief over de manier waarop het RIVM de COVID-19 vaccinaties coördineert.

De DR wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van de onderzoeksresultaten.

De samenvatting van alle resultaten staan op de pagina's 6 t/m 15 van het bijgevoegde rapport. Daarnaast zijn de pagina's 73 t/m 76 de moeite waard, omdat dit inzicht geeft in de achtergrond van positieve en negatieve (open) antwoorden van respondenten.

2. In te stemmen met de volgende interne communicatie.

- a. De belangrijkste resultaten zijn kort benoemd tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst op 10 januari 2022 door de DG;
- b. Intern delen van de resultaten en het beschikbaar stellen van het rapport op INsite. Dit heeft als doel het stimuleren van de trots op de organisatie inclusief het bewustzijn dat je als RIVM'er bijdraagt aan deze waardering. Actie door C&D;
- c. C&D informeert centrum- en stafhoofden over de resultaten en haalt input op aan de hand van twee vragen: hoe deze waardering van de burger te behouden en welke kansen en risico's op daling van de waardering worden gezien. Deze bevindingen koppelt C&D in het tweede kwartaal van 2022 terug aan de DR.

3. Gewenste vervolgstappen te formuleren.

C&D past de resultaten vanzelfsprekend toe in de communicatiefunctie van het RIVM; bijvoorbeeld door continu in te blijven zetten op de belangrijke drijvers van de waardering zoals 'de mate van waardering in informatie en advies' (pagina 72).

C&D stelt de volgende vervolgstappen voor (acties C&D):

- Het maken van een voorstel om de reputatie van het RIVM onder jongeren te versterken;
- Het maken van een voorstel om meer bekendheid te geven aan alle taken (zowel Cib, als V&Z als M&V) van het RIVM;
- Structurele capaciteit vanuit C&D op de projecten 'Open op orde' en 'Open Science'. Met als doel een hogere waardering op de waarde 'openheid' bij een volgende meting;
- Het maken van een voorstel om de frequentie dit onderzoek te verhogen naar jaarlijks/halfjaarlijks.

Financiële gevolgen

Financiële gevolgen:	Afhankelijk van besluit DR. Vooralsnog is in 2022 is budget gereserveerd voor verdiepend onderzoek en in 2023 wordt hetzelfde onderzoek weer herhaald.
----------------------	---

Personele gevolgen

Personele gevolgen:	Er zijn geen personele gevolgen.
---------------------	----------------------------------

Risico's

Risico's:	Er zijn geen risico's.
-----------	------------------------

Vervolg (proces, planning en communicatie)

Conform besluitvorming door de DR.

Bijlagen (alleen toevoegen indien noodzakelijk voor besluitvorming; maximaal 2 A4-tjes)

Volledige rapport 'Bekendheid en reputatie RIVM 2021' van Motivaction is als bijlage toegevoegd.
--

Bekendheid en reputatie RIVM

Rapportage meting najaar 2021

5.1.2e

M211609

9 december 2021

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

motivaction
insights and strategy

Inhoudsopgave

Achtergrond, doelstelling en probleemstelling	3
Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	5
Methode en opzet	14
Resultaten	16
1. Bekendheid, zichtbaarheid en associaties	20
2. Belang RIVM en RIVM-thema's	29
3. Imago algemeen	34
4. Communicatie	41
5. COVID-19	51
Beïnvloeders van waardering	57
Bijlagen	77

motivaction
insights and strategy

Achtergrond, doelstelling en probleemstelling (1/2)

Op verzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de bekendheid en het imago van het RIVM onder de Nederlandse bevolking.

RIVM: betrouwbare adviseur op het snijvlak van volksgezondheid, zorg, milieu en veiligheid

Het RIVM zet zich in voor een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving. Belangrijke aandachtsgebieden hierbij zijn infectieziektebestrijding, landelijke preventie- en screeningsprogramma's en het meten van de luchtkwaliteit. Ook onderzoekt het RIVM wat er nodig is voor goede zorg, veilige producten en een gezonde leefomgeving. De organisatie heeft een onafhankelijke positie en maakt gebruik van wetenschappelijke onderzoeksmethoden. Zij stelt zich op als betrouwbare adviseur ('trusted advisor') voor de samenleving en ondersteunt burgers, professionals en overheden bij de uitdaging mensen en hun leefomgeving gezond te houden.

Maatschappelijke zichtbaarheid als speerpunt

Om effectief te zijn en gezien te worden als betrouwbare adviseur gaat het RIVM ervan uit dat zij zich niet alleen moet richten op het leveren van inhoudelijke kwaliteit, maar ook op maatschappelijke zichtbaarheid. Daarom is het RIVM zich de afgelopen jaren meer gaan profileren als een organisatie die midden in de samenleving staat, bijvoorbeeld door het optimaliseren van de publiekswebsite, meer aandacht voor perscontacten en social media, en het organiseren van publieksconferenties. Inhoudelijk wil het RIVM meer aansluiting zoeken bij onderwerpen die dicht bij de burger staan. Het gestegen websitebezoek in 2016 werd verklaard door de aandacht in de samenleving voor onderwerpen als het Zika Virus, luchtkwaliteit, de Ziekte van Lyme, het nationaal hitteplan en rubbergranulaat. Door op dergelijke onderwerpen informatie en advies te verstrekken kan het RIVM relevanter worden voor burgers.

Monitor naamsbekendheid en imago

Sinds 2005 meet het RIVM tweejaarlijks haar (naams)bekendheid, imago en waardering bij de Nederlandse bevolking door middel van kwantitatief onderzoek en ontwikkelingen daarin. Op basis van de resultaten kan het RIVM haar corporate strategie en beleid verder aanscherpen.

In 2017 is ervoor gekozen om voor het kwantitatieve onderzoek een kwalitatief onderzoek uit te laten voeren naar de perceptie van de kernwaarden die het RIVM heeft gedefinieerd, zoals deskundig, betrouwbaar, onafhankelijk en waakzaam/omgevingsbewust, dienend en open. Aan de hand van de resultaten van dit onderzoek is het kwantitatieve onderzoek aangescherpt, waardoor het beter aansluit op de belevingswereld en (taal)niveau van de burger. Dit jaar wil het RIVM doorgaan op de lijn die in 2017 is ingezet en in 2019 is voortgezet. Net als in 2019 is er behoefte om onderdelen van de vragenlijst nader te analyseren, om de uitkomsten beter te kunnen interpreteren en beter te kunnen bepalen welke acties bijdragen aan het imago van de organisatie.

Achtergrond, doelstelling en probleemstelling (2/2)

Impact COVID-19

Na de vorige meting - vanaf de COVID-19-uitbraak in Nederland in maart 2020 - is voor het RIVM een bijzondere periode begonnen, waarin de organisatie voortdurend in het nieuws is. Enerzijds is het RIVM daarbij afzender van communicatie: het maakt bijvoorbeeld dagelijkse besmettingscijfers bekend, adviseert het kabinet (i.s.m. het Outbreak Management Team) over maatregelen, participeert in persconferenties en geeft interviews (5.1.2e). Anderzijds is het RIVM een organisatie waarover veel gesproken wordt: door diverse experts (o.a. virologen, gedragsexperts, woordvoerders van de zorg), politici, ondernemers, bekende Nederlanders, 'gewone Nederlanders' en kritische autodidacten (o.a. 5.1.2e, 5.1.2e). Het gebeurt niet vaak dat een organisatie plotseling zo langdurig en intensief in de schijnwerpers komt te staan als het RIVM nu meemaakt. De vorige meting vond ongeveer een half jaar voor de corona-uitbraak plaats, dus het is aannemelijk dat eventueel gevonden verschillen daarop terug te voeren zijn.

Doelstelling

Inzicht krijgen in (ontwikkelingen in) de perceptie, beleving en ervaring van burgers met betrekking tot het RIVM, teneinde beter te kunnen bepalen welke acties positief bijdragen aan de (naams)bekendheid en het imago van het RIVM.

Hoofdvragen

- Hoe bekend en zichtbaar is het RIVM en hoe wordt de organisatie in 2021 door burgers beleefd en gewaardeerd?
- Welke ontwikkelingen doen zich hierin voor de afgelopen jaren?
- Welke verschillen zijn er tussen subgroepen in de bevolking?
- Welke factoren in de beleving van het RIVM zijn van invloed op de algehele beoordeling van het RIVM en hoe kan het RIVM deze beoordeling verbeteren?
- Hoe beoordelen burgers de rol van het RIVM in de coronabestrijding? (nieuw in 2021)

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Samenvatting en conclusies

Hoe bekend en zichtbaar is het RIVM?

Bekendheid en zichtbaarheid: drie tiende spontaan bekend met RIVM, 95% verneemt weleens wat van RIVM

- Drie tiende (31%) van de Nederlanders is spontaan bekend met het RIVM.
- Ruim negen op de tien (95%) lezen, horen of zien weleens wat van of over het RIVM, waarvan 56% regelmatig. Slechts 3% verneemt nooit iets van het RIVM.
- Het RIVM wordt spontaan verreweg het vaakst geassocieerd met het coronavirus (55%), gevolgd door associaties met volksgezondheid (12%) en inentingen/vaccinaties (10%).
- Circa driekwart van de Nederlanders denkt desgevraagd dat het RIVM zich bezighoudt met het bestrijden van besmettelijke ziekten (78%) en het Rijksvaccinatieprogramma (72%).

Communicatie: RIVM vooral zichtbaar door betrokkenheid bij de bestrijding van COVID-19

- De onderwerpen waar het RIVM zich mee bezighoudt – op het gebied van volksgezondheid en milieukwaliteit – zijn vooral zichtbaar via de traditionele media, namelijk TV (64%), kranten (35%) en radio (29%). Een kwart (25%) verneemt weleens iets over volksgezondheid en milieukwaliteit via de RIVM-website.
- De meest gewenste informatiebron voor informatie over deze onderwerpen zijn de website van het RIVM (56%), de website van rijksoverheid/het ministerie van VWS (36%) en TV (30%).
- Nederlanders menen desgevraagd het vaakst iets over het RIVM vernomen te hebben in verband met COVID-19 vaccinaties (74%) en de bestrijding van COVID-19 (73%). Ook heeft men relatief vaak gehoord over de betrokkenheid van het RIVM bij vaccinaties in het algemeen (48%) en de luchtkwaliteit bij de IJmond (Tata Steel) (29%).

Samenvatting en conclusies

Hoe wordt het RIVM in 2021 door burgers beleefd en gewaardeerd?

Belang: overgrote meerderheid vindt het RIVM belangrijk, vooral voor de volksgezondheid

- Ruim acht op de tien (83%) Nederlanders vinden het belangrijk dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is, waarvan 56% *zeer* belangrijk. Zij noemen spontaan vooral dat ze het RIVM belangrijk vinden voor de volksgezondheid (15%) en voor informatie/voorlichting/advies (14%).
- Een zeer kleine groep (3%) vindt het niet of niet zo belangrijk dat er een organisatie als het RIVM is. Deze kleine groep geeft hiervoor vooral als reden dat zij geen of weinig vertrouwen hebben in het RIVM en/of dat zij geen goed werk verrichtten tijdens de coronacrisis.
- Het Rijksvaccinatieprogramma van het RIVM wordt erg belangrijk gevonden: ruim vier op de vijf Nederlanders (83%) vinden het belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden. Bijna driekwart (72%) van de Nederlanders geeft aan vertrouwen te hebben in de informatie van het RIVM over vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma. Daarbij is mogelijk door sommigen wel de informatie van het RIVM over vaccinaties in het Rijksprogramma verward met die over coronavaccinaties.
- Als we Nederlanders vragen waarover zij vinden dat het RIVM onderzoek moet doen, dan noemt een meerderheid *ziektes/infecties* (60%), *vaccinaties* (60%) en *volksgezondheid* (56%).

Imago: RIVM krijgt rapportcijfer 7,4 en wordt met name deskundig gevonden

- Gemiddeld waarden Nederlanders die weleens iets van het RIVM vernemen het RIVM met een 7,4 als rapportcijfer.
- Circa de helft (53%) geeft een 8 of hoger, voornamelijk met de reden dat het RIVM goed werk verricht.
- 8% geeft het RIVM een onvoldoende. De voornaamste reden hiervoor is dat men vindt dat het RIVM geen goed werk verricht heeft tijdens de coronacrisis/dat zij het niet eens zijn met het coronabeleid.
- Het RIVM wordt door RIVM-kenners het best beoordeeld op de aspecten *deskundigheid* (49% vindt dit bij RIVM zeer goed of uitstekend), gevolgd door *waakzaam* (42%) en *betrouwbaar* (43%). Het minst goed scoort het RIVM op *openheid* (31%).

Samenvatting en conclusies

Hoe beoordelen burgers de rol van het RIVM in de coronabestrijding?

Kleine meerderheid tevreden met inzet RIVM tijdens de coronacrisis

- Ruim driekwart (77%) van de Nederlanders weet dat het RIVM als taak had om te adviseren over maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Daarnaast weet drie vijfde (63%) dat het RIVM deelnam aan het OMT.
- Ten onrechte denkt circa drie tiende dat het RIVM zich bezighield met het ontwikkelen van vaccins tegen COVID-19 (33%) en de inkoop van vaccins tegen COVID-19 (28%).
- Een ruime meerderheid van de Nederlanders staat over het algemeen (zeer) positief tegenover de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen ter bestrijding van COVID-19 (61%) en over de advisering van het RIVM over manieren om de naleving van gedragsregels te stimuleren (55%). De helft (50%) positief over de manier waarop het RIVM de COVID-19 vaccinaties coördineert.
- Een minderheid (39%) is echter te spreken over de snelheid van vaccineren.
- Een kleine meerderheid (59%) van de Nederlanders gaat er vanuit dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte over de maatregelen rondom de bestrijding van het coronavirus, maar dat zij de *meeste* adviezen van het RIVM overnam.

Samenvatting en conclusies

Welke factoren zijn van invloed op de algehele beoordeling van het RIVM?

Acht beïnvloeders gevonden van waardering van het RIVM

1. In sterke mate bepalend voor de waardering van het RIVM is de **mate van vertrouwen in informatie en advies**. Bijna driekwart van de Nederlanders heeft - zoals we eerder zagen - vertrouwen in de informatie van het RIVM over vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (72%; gemiddeld 3,9 op een schaal van 1 tot 5) en vertrouwt op adviezen van het RIVM (72%; gemiddelde 3,7).
2. Ook wordt de waardering sterk beïnvloed door de **mate van bestaansrecht** die wordt toegekend aan het RIVM. Ruim acht op de tien (83%) Nederlanders vinden het (enigszins of zeer) belangrijk dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is (4,4 gemiddeld).
3. Verder wordt de waardering bepaald door de **mate van betrouwbaarheid**. Ruim de helft van de RIVM-kenners vindt dat het RIVM altijd heel zorgvuldig werkt (56%; gemiddelde 3,7), eerlijk en oprecht is (55%; gemiddelde 3,6) en een uitstekende reputatie heeft (52%; gemiddelde 3,5).
4. Daarnaast heeft ook de **mate van deskundigheid impact** op de waardering. Een ruime meerderheid, circa drie vijfde, van de RIVM-kenners vindt dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (63%; gemiddeld 3,8), dat het RIVM expert is op het gebied van volksgezondheid en milieu (64%; gemiddeld 3,8) en dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (61%; gemiddeld 3,7).
5. De **mate van samenwerking** heeft een lichte invloed op de waardering van het RIVM. Circa de helft (52%) denkt dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties (3,6 gemiddeld).
6. Ook de **mate van inclusiviteit** hangt lichtelijk samen met de waardering. Ruim zes tiende (65%) van de RIVM-kenners vindt dat het RIVM er ook voor hen is (gemiddeld 3,8).
7. Daarnaast speelt ook de **mate van proactiviteit** een kleine rol. Een meerderheid van de RIVM-kenners is van mening dat het RIVM goed uitlegt wat mensen kunnen doen om risico's voor hun gezondheid en leefomgeving te voorkomen (59%; 3,7 gemiddeld), duidelijke adviezen geeft (61%; 3,7 gemiddeld), in de gaten heeft wat er speelt in de samenleving (57%; 3,6 gemiddeld) en vooruit denkt en actie onderneemt om gevaarlijke situaties te voorkomen (54%; 3,6 gemiddeld).
8. Tot slot oefent de **mate van bescherming** een kleine positieve invloed uit op de waardering. RIVM-kenners zijn er grotendeels van overtuigd dat hun gezondheid goed beschermd wordt door het RIVM (62%; gemiddelde 3,7) en in iets kleinere mate ook het milieu (43%; gemiddelde 3,4).

Ten opzichte van de meting in 2019 zijn er drie nieuwe beïnvloeders gevonden: mate van deskundigheid, mate van proactiviteit en mate van samenwerking. In 2019 hingen deze factoren ook samen met de waardering maar kon er geen autonoom statistisch effect worden aangetoond. In 2021 is er ook een beïnvloeder weggevallen: de mate van bureaucratisch functioneren. Deze hangt in 2021 wel samen met de waardering maar heeft daar geen aantoonbaar effect op.

Samenvatting en conclusies

Welke ontwikkelingen deden zich voor de afgelopen jaren?

Bekendheid: de bekendheid met het RIVM is behoorlijk gestegen

- We zien een stijgende trend in de spontane bekendheid van het RIVM: in 2019 noemde nog 23% spontaan het RIVM, in 2021 31%.
- Het aantal Nederlanders dat *regelmatig* iets vernam van het RIVM is dan ook aanzienlijk gestegen (56% in 2021 vs. 13% in 2019).
- Ook zien we een stijging in het aantal mensen dat de omschrijvingen *adviesgever* en *kennisinstituut* passend vindt voor het RIVM. *Overheid* wordt nu juist minder vaak passend gevonden dan in 2019.
- Dit alles heeft zeer waarschijnlijk alles te maken met de rol van het RIVM in de bestrijding van het coronavirus, waardoor een nieuw publiek is bereikt door het RIVM.

Belang: kleine daling in belang dat wordt toegekend aan RIVM, maar belang Rijksvaccinatieprogramma blijft stabiel

- Er is een kleine daling in het belang dat wordt toegekend aan het bestaan van een organisatie als het RIVM in Nederland. Anno 2021 vinden minder Nederlanders het bestaan van het RIVM *zeer* belangrijk (59% vs. 56%); meer vinden het *enigszins* belangrijk (27% vs. 22%). Mogelijk wordt deze daling veroorzaakt doordat er vanwege de coronabestrijding een nieuw publiek is bijgekomen dat relatief kritisch staat tegenover het RIVM.
- De bekendheid met het Rijksvaccinatieprogramma en de rol van het RIVM hierin is gestegen ten opzichte van 2019 (respectievelijk 71% vs. 62%; 53% vs. 45%). Nog evenveel mensen vinden het belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden. We vermoeden overigens dat de gestegen bekendheid van het Rijksvaccinatieprogramma waarschijnlijk (deels) verklaard kan worden door een sterkere associatie van het RIVM met het onderwerp vaccineren wegens de aandacht voor coronavaccinaties.
- Meer Nederlanders vinden nu dat het RIVM onderzoek zou moeten doen naar *ziektes/infecties* (60% vs. 56%), *vaccinaties* (60% vs. 55%) én de *gevolgen van klimaatverandering* (31% vs. 20%).

Imago: rapportcijfer licht gedaald, evenals beoordeling op objectiviteit, onafhankelijkheid en kritisch zijn

- Het rapportcijfers dat Nederlanders het RIVM geven is iets gedaald ten opzichte van 2019, van een 7,6 naar een 7,4 in 2021. Ook wordt het RIVM in 2021 iets negatiever beoordeeld op de aspecten *objectief* (18% vs. 12% slecht/redelijk), *kritisch* (17% vs. 13%) en *onafhankelijk* (21% vs. 16%).
- Ook dit is zeer waarschijnlijk een gevolg van de vele media-aandacht die het RIVM krijgt door haar rol in de bestrijding van het coronavirus. Er zijn nu *meer* Nederlanders bekend met het RIVM dan voorheen en de groep die het RIVM beoordeelde (RIVM-kenners) is nu dus groter is dan in 2019 (95% vs. 78% in 2019). Dit nieuwe publiek kent het RIVM mogelijk hoofdzakelijk door de adviezen rondom de coronamaatregelen, waar veel verdeeldheid over is in de samenleving. Bekender maakt in dit geval dus niet beminder.

Samenvatting en conclusies

Welke verschillen zijn hierbij tussen subgroepen in de bevolking? (1/3)

motivaction
insights and strategy

Bekendheid en zichtbaarheid

- Mannen (36%) zijn vaker spontaan bekend met het RIVM dan vrouwen (27%).
- Laagopgeleiden geven minder vaak aan iets van of over het RIVM te horen: zij hebben vaker *nooit* (7%) of heel *incidenteel* (12%) iets gehoord. Hoogopgeleiden horen juist vaker *regelmatig* van of over het RIVM (67%).
- Nederlanders wonend in de 3 grote gemeenten hoorden vaker maar heel incidenteel (15%) of af en toe (38%) iets van of over het RIVM.

Waardering

- 25-34 jarige en 35-44 jarige RIVM-kenners beoordelen het RIVM gemiddeld lager (respectievelijk 7,2; 7,1). 65-plussers geven juist gemiddeld een hoger rapportcijfer (7,9).
- Midden-opgeleide RIVM-kenners beoordelen het RIVM gemiddeld met een lager cijfer (7,3). Laagopgeleiden geven juist een hoger cijfer (7,6).
- RIVM-kenners uit de regio Zuid waarderen het RIVM minder dan gemiddeld (7,3).

Beïnvloeders

• *Mate van vertrouwen in informatie en advies:*

- Vrouwelijke RIVM-kenners vertrouwen meer op adviezen van het RIVM dan mannelijke RIVM-kenners (3,8 vs. 3,7).
- 35-44 jarige RIVM-kenners vertrouwen minder op de adviezen van het RIVM (3,6). 65-plussers hebben meer vertrouwen in de adviezen van het RIVM (3,9).
- Hoogopgeleide RIVM-kenners vertrouwen meer op de adviezen van het RIVM (3,9). De midden-opgeleide RIVM-kenners doen dit juist minder (3,7).
- Ook hebben hoogopgeleiden meer vertrouwen in de informatie van het RIVM over het Rijksvaccinatieprogramma (4,2). Midden-opgeleiden hebben hier minder vertrouwen in (3,8), evenals laagopgeleiden (3,8).
- RIVM-kenners uit de regio Noord hebben minder vertrouwen in de adviezen van het RIVM (3,5) en de informatie van het RIVM over vaccinaties in dit programma (3,7).

Samenvatting en conclusies

Welke verschillen zijn hierbij tussen subgroepen in de bevolking? (2/3)

Mate van bestaansrecht:

- Vrouwen vinden het belangrijker dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is dan mannen (4,5 vs. 4,3).

- De mate van belang die aan een organisatie als het RIVM toegekend wordt, stijgt met de leeftijd van Nederlanders. 18-34 jarigen (4,2) en 35-44 jarigen (4,3) vinden een organisatie als het RIVM gemiddeld minder belangrijk. 55-64 jarigen (4,5) en 65-80 jarigen vinden dit juist belangrijker (4,7).

- Hoogopgeleiden vinden het bestaan van het RIVM gemiddeld belangrijker (4,6). Midden-opgeleiden vinden het juist minder belangrijk (4,3).

Mate van betrouwbaarheid:

- Mannelijke RIVM-kenners denken vaker dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft dan vrouwen (3,6 vs. 3,4).

- 18-24 jarige RIVM-kenners én 65-80 jarigen vinden vaker dat het RIVM zorgvuldig werkt (beiden 3,8). 25-34 jarigen en 35-44 jarigen vinden dit juist minder vaak (respectievelijk 3,6; 3,5). Ook vinden 35-44 jarigen het RIVM minder eerlijk en oprecht (3,4).

- De verwachte reputatie van het RIVM lijkt toe te nemen naarmate de leeftijd toeneemt. 18-24 jarigen, 25-34 jarigen en 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (respectievelijk 3,2; 3,3; 3,4), 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken juist vaker van wel (respectievelijk 3,7; 3,8).

- Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden het RIVM vaker eerlijk en oprecht (3,7). Midden-opgeleiden vinden minder vaak dat het RIVM zorgvuldig werkt (3,6) en dat zij een uitstekende reputatie heeft (3,4). Laagopgeleiden denken juist vaker wel dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (3,7).

- In de 3 grote gemeenten denken RIVM-kenners vaker dat het RIVM eerlijk en oprecht is (3,7). In de randgemeenten denkt men vaker dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (3,8).

Mate van deskundigheid:

- 65-80 jarige RIVM-kenners vinden vaker dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (3,9), dat zij expert zijn op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9) en dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,8). Ook 55-64 jarigen vinden het RIVM vaker expert op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9). 35-44 jarigen vinden dit juist minder vaak. Ook vindt deze groep het advies van het RIVM minder vaak objectief en gebaseerd op feiten (3,6).

- Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden meer dan gemiddeld dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (3,9), dat het RIVM expert is op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9), dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,8). Midden-opgeleiden zijn het hier allemaal minder vaak mee eens (respectievelijk 3,7; 3,7; 3,6).

- RIVM-kenners uit Noord vinden minder vaak dat RIVM-medewerkers verstand hebben van zaken (3,6). Kenners uit de randgemeenten vinden juist vaker van wel (4,0). RIVM-kenners uit de 3 grote gemeenten vinden vaker dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,9).

Samenvatting en conclusies

Welke verschillen zijn hierbij tussen subgroepen in de bevolking? (3/3)

- *Mate van samenwerking:*
 - In de 3 grote gemeenten gaan mensen er meer vanuit dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties (3,8).
- *Mate van inclusiviteit:*
 - 18-24 jarigen en 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM er ook voor hen is (respectievelijk 3,6; 3,7). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken juist vaker van wel (respectievelijk 3,9; 4,0).
 - Hoogopgeleiden gaan er vaker vanuit dat het RIVM er ook voor hen is (3,9). Midden-opgeleiden gaan daar minder vanuit (3,7).
 - In Oost gaan RIVM-kenners er vaker vanuit dat het RIVM financieel afhankelijk is van de overheid (3,9). In Noord denkt men minder vaak dat het RIVM er ook voor hen is (3,6).
- *Mate van proactiviteit:*
 - Vrouwelijke RIVM-kenners vinden vaker dan mannen dat het RIVM goed uitlegt wat men kan doen om risico's te voorkomen (3,8 vs. 3,6), duidelijk advies geeft (3,7 vs. 3,6), goed in de gaten houdt wat er speelt in de samenleving (3,7 vs. 3,5) en vooruit denkt (3,6 vs. 3,5).
 - 65-plussers vinden vaker dat het RIVM goede uitleg geeft (3,8). 35-44 jarigen vinden dat minder (3,5). 18-24 jarigen (3,8) én 65-80 jarigen (3,7) vinden vaker dat het RIVM goed in de gaten houdt wat er leeft en speelt in de samenleving; 35-44 jarigen minder (3,5). Ook vindt deze groep minder vaak dat het RIVM vooruit denkt en actie onderneemt, 55-plussers vinden vaker van wel (3,7).
 - RIVM-kenners uit Noord vinden minder vaak dat het RIVM duidelijk advies geeft (3,5).
- *Mate van bescherming:*
 - 35-44 jarige RIVM-kenners denken in mindere mate dat de gezondheid van Nederlanders goed beschermd wordt door het RIVM (3,5). 65-plussers denken juist vaker van wel (3,8). Ook zijn zij er meer van overtuigd dat het RIVM het milieu in Nederland goed beschermt (3,6).
 - Midden-opgeleide RIVM-kenners zijn er minder van overtuigd dat het RIVM het milieu in Nederland goed beschermt (3,3).

Aanbevelingen

Hoe kan het RIVM haar waardering (en bekendheid) verbeteren? (1/2)

De waardering van het RIVM onder Nederlanders is met een 7,4 gemiddeld goed, maar lager dan twee jaar eerder. Dit onderzoek laat een aantal aanknopingspunten voor het RIVM zien om de waardering weer op te krikken:

- ✓ Richt je op de aspecten waarvan binnen dit onderzoek is aangetoond dat deze een significant effect hebben op de waardering van het RIVM, de **beïnvloeders**:
 1. De **mate van vertrouwen in informatie en advies** van het RIVM (+++):
 - ✓ Blijf het hoge vertrouwen in informatie en advies van het RIVM bewaken. Het vertrouwen hierin is net als in 2019 al redelijk hoog, maar dit vertrouwen blijft één van de belangrijkste factoren voor de waardering.
 - ✓ Richt je bij het verhogen van het vertrouwen in informatie vooral op Nederlanders in de leeftijdsgroep 35-44 jaar, midden-opgeleiden en mensen uit de regio Noord. Bij deze groepen blijft het vertrouwen in de informatie nog behoorlijk achter. Richt je bij het verhogen van het vertrouwen in de adviezen van het RIVM met name op de groep midden-opgeleiden en Nederlanders uit regio Noord, die hier aanzienlijk minder vertrouwen in hebben.
 2. De **mate van bestaansrecht** (+++):
 - ✓ Het advies dat hiervoor in 2019 gegeven is, blijft gelden: blijf de mate van bestaansrecht dat Nederlanders toekennen aan het RIVM bewaken, deze is al relatief hoog.
 - ✓ Focus hierbij op mannen, 18-44 jarigen en midden-opgeleiden, die het bestaansrecht van het RIVM gemiddeld lager beoordelen dan gemiddeld.
 3. De **mate van betrouwbaarheid** (++):
 - ✓ De mate van betrouwbaarheid die nu wordt toegekend aan de organisatie is al goed, maar er valt hier nog winst te behalen. Ruim een tiende geeft op de stellingen over betrouwbaarheid namelijk aan het niet te weten.
 - ✓ Zet dus in op het verduidelijken van een betrouwbaar beeld van het RIVM door expliciet te communiceren dat het RIVM een onafhankelijke organisatie is en zich niet laat beïnvloeden door de overheid of commerciële organisaties.
 - ✓ Richt je met name op 25-44 jarigen en midden-opgeleiden. Deze groepen schatten het RIVM relatief minder betrouwbaar.
 4. De **mate van deskundigheid** (++):
 - ✓ Ook de mate van deskundigheid is een belangrijke factor voor de waardering. Deze is hoog, maar evenals bij de mate van betrouwbaarheid is er nog ruimte voor verbetering, aangezien circa een tiende hier nog geen mening over gevormd heeft.
 - ✓ Benadruk ook voor dit aspect sterk de onafhankelijke positie van het RIVM en maak zo duidelijk mogelijk waarop cijfers en adviezen zijn gebaseerd.
 - ✓ Richt je ook hier vooral op de groep 35-44 jarigen, midden-opgeleiden en Nederlanders uit regio Noord.

Aanbevelingen

Hoe kan het RIVM haar waardering (en bekendheid) verbeteren? (2/2)

5. De **mate van samenwerking** (+):
 - ✓ Benadruk dat het RIVM goede samenwerkingen heeft met andere organisaties. Een vijfde geeft namelijk aan (nog) niet te weten of het RIVM dit doet.
 6. De **mate van inclusiviteit** (+):
 - ✓ Een meerderheid ervaart al dat het RIVM er ook voor hen is, maar toch is er nog steeds een groep die dit niet ervaart. Dit zijn vooral vaak 18-24 jarigen en 35-44 jarigen, midden-opgeleiden en Nederlanders uit regio Noord.
 - ✓ Laat deze groepen dus zien wat het RIVM voor hen doet, om hun twijfels hierover weg te nemen.
 7. De **mate van proactiviteit** (+):
 - ✓ Ook op de ingeschatte mate van proactiviteit biedt nog kleine verbetermogelijkheden. Een kleine meerderheid is al van mening dat het RIVM proactief is, maar het is raadzaam om deze proactieve houding meer te benadrukken.
 - ✓ Een meerderheid van de RIVM-kenners is van mening dat het RIVM goed uitlegt wat mensen kunnen doen om risico's voor hun gezondheid en leefomgeving te voorkomen (59%), duidelijke adviezen geven (61%), in de gaten heeft wat er speelt in de samenleving (57%) en vooruit denkt en actie onderneemt om gevaarlijke situaties te voorkomen (54%).
 - ✓ Maak als RIVM goed kenbaar dat je vooruit denkt en tijdig actie onderneemt én dat je weet wat er speelt in de samenleving.
 - ✓ Richt je ook hier weer vooral op mannen en 35-44 jarigen.
 - ✓ In Noord heeft men behoefte aan (nog) duidelijkere adviezen.
 8. De **mate van bescherming** (+):
 - ✓ Blijf inspelen op hoe het RIVM zich inzet om het milieu te beschermen. De bekendheid hiervan blijft nog steeds wat achter ten opzichte van de bescherming van de volksgezondheid.
 - ✓ Richt je voor het verbeteren van de ervaren mate van bescherming op het gebied van volksgezondheid vooral op 35-44 jarigen en voor de bescherming van milieu vooral op midden-opgeleiden.
- ✓ Net als in 2019 blijft het advies staan om met name te focussen op **midden-opgeleiden**. Bij deze groep blijft de waardering en de beoordeling op deelaspecten over het algemeen lager dan gemiddeld. Aanknopingspunten voor deze groep zijn te vinden bij (vrijwel) alle beïnvloeders.
 - ✓ Op het gebied van leeftijd is vooral de groep **35-44 jarigen** kritischer dan gemiddeld op het RIVM.

A photograph of a wooden desk in a study or office. On the desk, there is a silver laptop, a black adjustable desk lamp, and several stacks of books and papers. The background is a plain white wall. A dark grey horizontal bar is overlaid on the image, containing the text 'Methode en opzet'. A red triangular graphic element is in the bottom right corner, containing a white stylized 'M' logo.

Methode en opzet

Methode en opzet

Om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de Nederlandse bevolking is representatief kwantitatief onderzoek uitgevoerd. De respondenten komen uit het landelijke respondentenpaneel van Motivaction: StemPunt.

Doelgroep, steekproef en representativiteit

De doelgroep voor dit onderzoek is de Nederlandse bevolking. Er is een representatieve steekproef gerealiseerd van n=1.683 Nederlanders van 18 tot en met 80 jaar. De steekproef is representatief voor leeftijd, geslacht, opleiding, Nielsen regio, Mentality milieu* en interacties tussen deze variabelen. Representativiteit voor deze kenmerken is verkregen door bij steekproeftrekking rekening te houden met de verdeling van de Nederlandse bevolking op deze kenmerken en door achteraf de resultaten te wegen. Daarbij fungeerde ons Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand bevat de verdeling van Mentality milieus binnen de bevolking op basis van schriftelijke enquêtes zonder zelfaanmelding en is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen volgens de Gouden Standaard van het CBS. Aanvullend is gewogen op randtotalen voor etniciteit (op basis van gegevens uit Statline van het CBS) en op stemintentie (op basis van de Peilingwijzer van Tom Louwerse).

Vragenlijst, dataverzameling en veldwerkperiode

De vragenlijst is gebaseerd op de vragenlijst uit 2019 en in samenwerking met betrokkenen vanuit het RIVM opgesteld. Het onderzoek is vervolgens uitgevoerd door middel van een online vragenlijst van in totaal ongeveer 30 vragen. Respondenten ontvingen per e mail een uitnodiging met daarin een link naar de online vragenlijst. Het veldwerk vond plaats in de periode van 11 tot en met 18 oktober 2021. Dit is (ongeveer) dezelfde periode als in 2019 toen het veldwerk van 11 tot en met 17 oktober plaatsvond en als in 2017 (16 tot en met 24 oktober).

Analyses

In 2019 hebben we verkennende analyses uitgevoerd naar de samenhang tussen de antwoorden op stellingen over het RIVM bij respondenten die weleens iets van of over het RIVM vernemen. Op basis daarvan zijn elf *potentiële* beïnvloeders gevonden van de waardering voor het RIVM, waarvan er acht ook daadwerkelijk effect bleken te hebben. We hebben nu opnieuw vastgesteld welke van deze elf potentiële beïnvloeders effect hebben. Daartoe hebben we drie typen analyses uitgevoerd: 1) betrouwbaarheidsanalyse van stellingen die samen een potentiële beïnvloeder vormen, 2) correlatie tussen deze potentiële beïnvloeders en de waardering voor het RIVM, 3) lineaire regressieanalyse om te achterhalen welke potentiële beïnvloeders daadwerkelijk een autonoom statistisch effect hebben op de waardering voor het RIVM.

**Mentality milieus zijn segmenten van de bevolking met een eigen waardenoriëntatie en kijk op het dagelijks leven.*

Methode en opzet

Rapport

De resultatensectie van dit rapport bestaat uit twee delen:

1. Het **eerste deel** bespreekt de resultaten onder de Nederlandse bevolking van de bekendheid, de communicatie, het belang van het RIVM, het imago van het RIVM en de beoordeling van de rol die het RIVM speelde in de coronapandemie. De resultaten worden ook op een aantal manieren vergeleken:
 - a. In de tijd: de resultaten van 2021 worden, waar mogelijk, vergeleken met die van eerdere metingen uit 2019 en 2017.
 - b. Tussen subgroepen: significante afwijkingen op geslacht, leeftijd, opleiding en regio worden beschreven.

De resultaten worden visueel getoond in grafieken en tabellen en waar relevant tekstueel toegelicht en geduid.

2. Het **tweede deel** behandelt de uitkomsten van de aanvullende analyses en toont wat de belangrijkste beïnvloeders zijn van de mate van waardering van het RIVM. Ook wordt ingegaan op de aanknopingspunten die dit onderzoek biedt om deze beïnvloeders te verbeteren en daarmee de waardering van het RIVM onder Nederlandse burgers te vergroten.

Leeswijzer

De grafieken tonen resultaten van de meting uit 2021 en, waar mogelijk, ook de resultaten uit 2019 en 2017. Significante verschillen tussen de metingen worden gemarkeerd en ook in tekst wordt stilgestaan bij verschillen tussen 2021 en 2019.* Waar dit gebeurt, wordt dit aangegeven met dit symbool: 📌. Wanneer er ten opzichte van eerdere metingen aanpassingen zijn gedaan in de antwoordcategorieën of vraagtekst, is dit bij de grafiek aangegeven.

Hiernaast is gekeken naar afwijkingen tussen verschillende subgroepen, die steeds in grijze blokjes met de bijbehorende icoontjes naast de grafieken over de gehele bevolking of op de pagina erna worden getoond. Gekeken is naar verschillen van één subgroep ten opzichte van de respondenten in de overige subgroepen. De subgroepen die worden behandeld, zijn:

👤 Man:	n=802	📅 18 t/m 24:	n=180	🎓 Hoogopgeleid:	n=430	📍 3 grote gemeenten:	n=215
	👩 Vrouw:		n=881		25 t/m 34:		n=271
		35 t/m 44:	n=285	Laagopgeleid:	n=393	Noord:	n=174
		45 t/m 54:	n=333			Oost:	n=345
		55 t/m 64:	n=288			Zuid:	n=415
		65 t/m 80:	n=326			Randgemeenten:	n=68**

- Wanneer verschillen tussen metingen of afwijkingen van subgroepen significant en relevant zijn en minimaal 5 procentpunt afwijken, worden deze beschreven. Significante verschillen geven we aan in **groene** (hoger dan de andere doelgroepen) of **rode** (lager) tekst, of met pijltjes in deze kleuren: ↑ ↓
- In het geval van vragen met antwoordschalen (zoals de vijfpuntschaal 'Zeer oneens' tot 'Zeer eens') gaan we alleen in op verschillen als het gemiddelde op de schaal (bijvoorbeeld 3,9 in 2021) significant verschilt van de eerdere meting, of van de andere subgroepen.
- Geaggregeerde percentages (bijvoorbeeld de som van de percentages 'Zeer eens' en 'Eens') die we in de tekst noemen, kunnen soms iets (1 procentpunt) afwijken van de som van de onderliggende percentages in de grafiek. Dit komt door afrondingsverschillen.

N.B. Voor opleiding kijken we naar hoogst voltooide opleiding. Hoogopgeleid is een afgeronde Bachelor (HBO/WO), Master HBO/WO, postdoctoraal. Midden-opgeleid is een afgeronde VMBO (theoretisch/gemengd)/Mavo, MBO-2,-3,-4/MBO voor 1998, Havo/VWO opleiding en Laagopgeleid is een afgeronde basisschool of VMBO (beroepsgericht)/MBO-1 opleiding of geen opleiding.

**Vergelijkingen met de meting uit 2017 kunnen echter niet helemaal zuiver gemaakt worden, omdat die door een ander bureau (Kantar) werd gedaan; gebruik van een ander panel kan immers een trendbreuk veroorzaken. Significante verschillen met 2017 dienen dus als indicatief te worden gezien.*

***Wegens de lage aantallen dienen deze resultaten als indicatief worden beschouwd.*

1. Resultaten

Bekendheid, zichtbaarheid en associaties

Spontane naamsbekendheid RIVM

Stijgende lijn in spontane bekendheid met RIVM: drie tiende spontaan bekend

Het RIVM wordt door drie op de tien (31%) Nederlanders spontaan genoemd als instantie op het gebied van volksgezondheid en milieu. Het is hiermee verreweg de meest genoemde instantie. Op enige afstand noemt men de GGD/GG&GD (14%) en Greenpeace (6%). Overige instanties worden door minder dan 5% van de bevolking genoemd.

We zien een stijgende trend in de spontane bekendheid van het RIVM: in 2017 noemde nog 19% spontaan het RIVM, in 2019 was dit al 23% en nu is dat nog verder gestegen naar 31%. Deze grote stijging sinds 2019 heeft zeer waarschijnlijk alles te maken met de grote media-aandacht die het RIVM krijgt in het bekendmaken van de cijfers van de coronabesmettingen en haar adviserende rol in de bestrijding van het virus.

Mannen (36%) noemen vaker spontaan het RIVM dan vrouwen (27%).

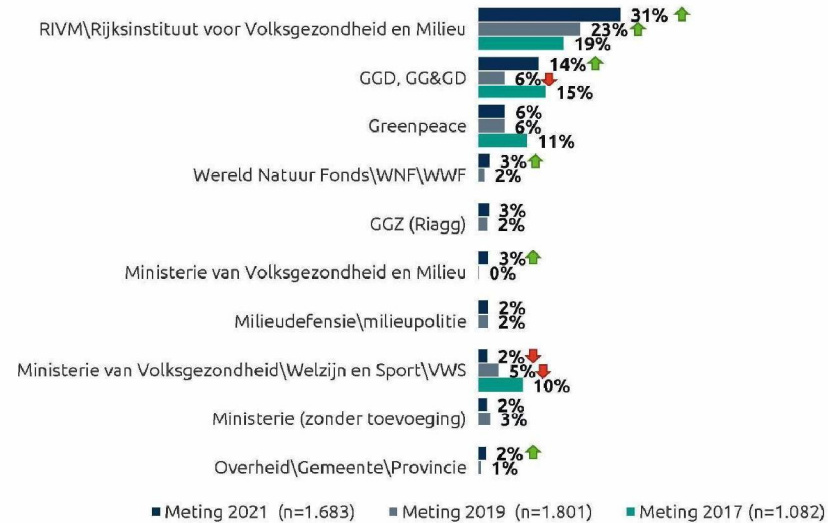
18-24 jarigen noemen gemiddeld minder vaak spontaan het RIVM (18%). 55-64 jarigen noemen het RIVM juist vaker dan gemiddeld (44%).

Hoogopgeleiden noemen vaker spontaan het RIVM (47%). Laagopgeleiden noemen het RIVM juist aanzienlijk minder vaak spontaan (21%).

Nederlanders die woonachtig zijn in de regio Zuid noemen minder vaak spontaan het RIVM (26%). Degenen die wonen in de randgemeenten noemen het RIVM juist vaker (46%).

Welke instanties ken je op het gebied van volksgezondheid en milieu ken je, al is het alleen maar van naam?

Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de top-10 meest genoemde antwoorden in 2021
(Basis – allen)

*N.B. de resultaten uit 2015 worden voor de leesbaarheid niet getoond in de grafiek.

Zichtbaarheid

Zichtbaarheid RIVM is sterk toegenomen; 95% hoorde weleens iets van/over RIVM

Ruim negen op de tien Nederlanders (95%) lezen, horen of zien weleens wat van of over het RIVM: 9% geeft aan maar *heel incidenteel* iets van of over het RIVM te horen; 30% *af en toe* en 56% *regelmatig*. **Naar deze groep verwijzen we in het vervolg met 'RIVM-kenners'.**

3% leest, hoort of ziet *nooit* iets van of over het RIVM. 2% weet het niet.

Ten opzichte van 2019 is het aantal Nederlanders dat regelmatig iets hoort van of over het RIVM aanzienlijk gestegen (56% vs. 13%). Dit heeft waarschijnlijk alles te maken met de rol van het RIVM in de bestrijding van het coronavirus.

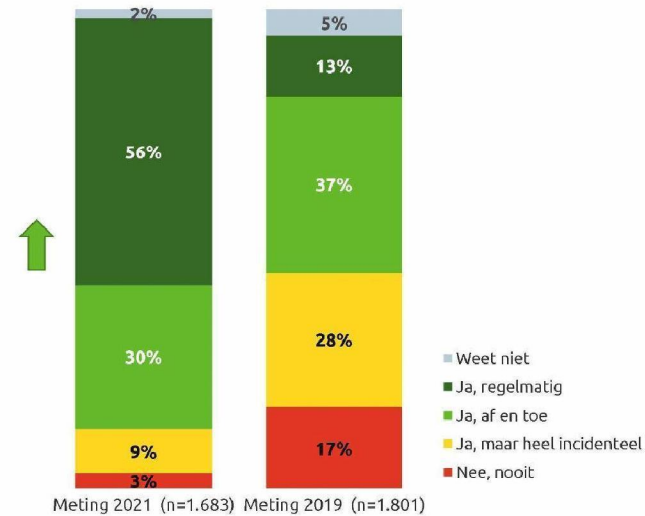
Alleen respondenten die wel eens iets vernomen hebben van/over het RIVM hebben een aantal verdiepende vragen over het RIVM voorgelegd gekregen. Het is bij de interpretatie van die verdiepende resultaten – te herkennen aan de vermelding onder de grafiektitel 'basis - RIVM-kenners' – belangrijk steeds te beseffen dat dit de beleving betreft van een grotere groep dan in 2019 en ook Nederlanders omvat die pas sinds corona wel eens iets van/over het RIVM vernemen.

Laagopgeleiden geven minder vaak aan iets van of over het RIVM te horen: zij hebben vaker *nooit* (7%) of *heel incidenteel* (12%) iets gehoord. Hooopgeleiden horen juist vaker *regelmatig* van of over het RIVM (67%).

Nederlanders wonend in de 3 grote gemeenten hoorden vaker maar *heel incidenteel* (15%) of *af en toe* (38%) iets van of over het RIVM.

Lees, hoor of zie je weleens iets van of over het RIVM?*

(Basis – allen)

*Geen goede vergelijking met eerdere meting mogelijk. In en 2017 luidde de vraag: 'Heeft u weleens iets gezien, gelezen of gehoord van RIVM?', waarop respectievelijk 62% en 68% 'ja' antwoordde.

Spontane associaties

RIVM in 2021 bovenal vaak geassocieerd met het coronavirus

RIVM-kenners denken bij het RIVM tegenwoordig verreweg het vaakst aan het coronavirus (55%). Op grote afstand volgen associaties met (volks)gezondheid (12%) en inentingen/vaccinaties (10%).

Slechts 4% van de Nederlanders die weleens iets lezen, horen of zien van of over het RIVM, noemt *geen enkele associatie*.

Ten opzichte van 2019 zien we een daling in het aantal RIVM-kenners dat het RIVM spontaan associeert met (volks)gezondheid (12% vs. 17%) en (wetenschappelijk) onderzoek (6% vs. 11%). Nieuw dit jaar zijn de associaties met het coronavirus, het coronabeleid en 5,1.2e /het OMT. Het aantal RIVM-kenners dat *geen associaties* noemt is aanzienlijk gedaald (4% vs. 34%).

Vrouwen die het RIVM kennen associëren het RIVM vaker met het coronavirus (61% vs. 49%) en vaccinaties (13% vs. 7%) dan mannen die bekend zijn met het RIVM.

RIVM-kenners van 18-24 jaar associëren het RIVM vaker met coronabeleid (10%). 25-34 jarige RIVM-kenners hebben vaker de associatie met (volks)gezondheid (17%). In de leeftijdscategorie 35-44 wordt het RIVM minder vaak met het coronavirus geassocieerd (45%). De 65-80 jarige RIVM kenners associëren het RIVM juist vaker met het coronavirus (61%).

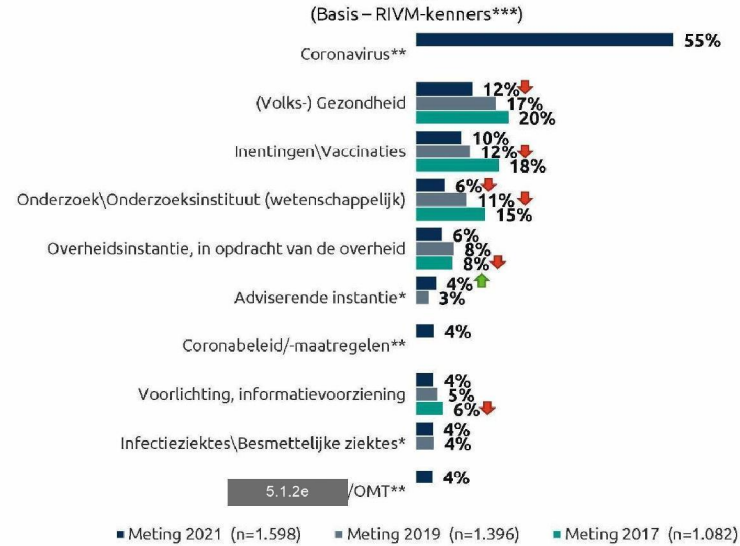
RIVM-kenners wonend in de 3 grote gemeenten associëren het RIVM vaker met vaccinaties (16%), maar minder vaak met het coronavirus (44%). De RIVM-kenners uit Zuid associëren het RIVM juist vaker met het coronavirus (60%).

*Door minder dan 5% genoemd in 2017

**Niet genoemd in 2019 en 2017

***Voor 2017 is dit enkel de groep die weleens iets gezien, gelezen of gehoord had van RIVM, in verband met de gewijzigde vraagstelling. Dit geldt voor alle vragen met deze basisgroep.

Als je aan het RIVM denkt, waar denk je dan zoal aan?
Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de top-10 meest genoemde antwoorden in 2021

Geholpen associaties

RIVM nu vaker gezien als *adviesgever* en *kennisinstituut* en in mindere mate als *overheid*

Een ruime meerderheid van de RIVM-kenners vindt de voorgelegde omschrijvingen *adviesgever* (72%), *onderzoeksinstituut* (69%), *kennisinstituut* (69%), *overheid* (68%) en *wetenschappelijk instituut* (68%) (helemaal) passen bij het RIVM.

Vergeleken met 2019 vindt men de omschrijvingen *adviesgever* en *kennisinstituut* gemiddeld nu vaker passend. De omschrijving *overheid* wordt anno 2021 juist minder passend gevonden voor het RIVM.

RIVM-kenners in de leeftijdsgroep 25-34 jaar vinden *onderzoeksinstituut* gemiddeld minder passen bij het RIVM (3,7). RIVM-kenners van 55-64 jaar en 65-80 jaar vinden dit juist passender (respectievelijk 4,1; 4,2). 45-54 jarige RIVM-kenners vinden *overheid* gemiddeld vaker passen bij het RIVM (4,1). De term *kennisinstituut* wordt gemiddeld minder passend gevonden door 25-44 jarigen (3,8), maar juist meer door 55-64 jarigen en 65-80 jarigen (respectievelijk 4,1; 4,2). *Adviesgever* wordt minder passend gevonden bij het RIVM door de jongere generaties (18-24: 3,8; 24-34 jaar: 3,9; 35-44: 3,8) en juist meer door de 55-plussers (4,2). Tot slot vinden 25-34 jarigen en 35-44 jarigen *wetenschappelijk instituut* gemiddeld minder passen bij het RIVM (respectievelijk 3,7; 3,8). 55+ vinden dit gemiddeld juist beter passen (4,1).

Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden alle termen (*onderzoeksinstituut* (4,1), *overheid* (4,1), *kennisinstituut* (4,1), *adviesgever* (4,2) en *wetenschappelijk instituut* (4,1) gemiddeld passender voor het RIVM. Midden-opgeleiden vinden *onderzoeksinstituut* (3,9) en *wetenschappelijk instituut* (3,8) gemiddeld minder passend. Laagopgeleiden vinden *overheid* (3,8), *kennisinstituut* (3,8) en *adviesgever* (3,9) gemiddeld minder vaak passend.

RIVM-kenners uit de randgemeenten vinden *overheid* (3,7) minder vaak passen bij het RIVM. Degenen die woonachtig zijn in Oost vinden *adviesgever* vaker passen bij het RIVM (4,1), mensen uit de regio Zuid juist minder (3,9).

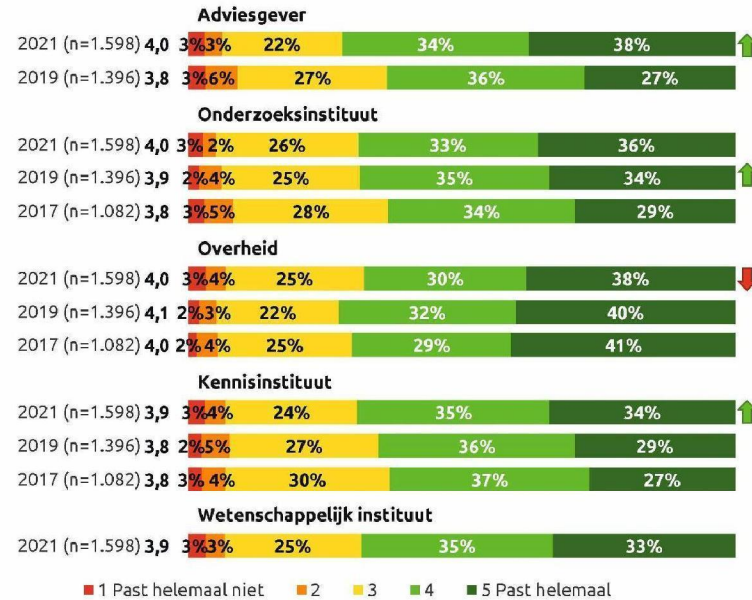
*Deze vraag is toegevoegd in 2017, waardoor er geen gegevens beschikbaar zijn over de meting uit 2015.

**Deze stelling is toegevoegd in 2019

***Deze stelling is toegevoegd in 2021

In hoeverre vind je de volgende omschrijvingen passen bij het RIVM?*

(Basis – RIVM-kenners)

Bekendheid onderwerpen RIVM (1/3)

Meesten denken dat RIVM zich bezighoudt met bestrijding van besmettelijke ziekten

Bijna vier op de vijf Nederlanders (78%) denken dat het RIVM zich bezighoudt met de *bestrijding van besmettelijke ziekten*. Daarnaast denkt een grote meerderheid dat het RIVM zich bezighoudt met het *Rijksvaccinatieprogramma* (72%).

Een kleine groep Nederlanders denkt ten onrechte dat het RIVM zich bezighoudt met het *verstrekken van vergunningen aan bedrijven* (8%) of de *koopkrachtontwikkeling* van Nederland (5%).

6% van de Nederlanders denkt dat het RIVM zich met *geen* van de hiernaast genoemde onderwerpen bezighoudt.

🕒 Er is een grote stijging te zien ten opzichte van 2019 in het aantal Nederlanders dat denkt dat het RIVM zich bezighoudt met het *bestrijden van besmettelijke ziekten* (78% vs. 46%). Ook zien we een grote toename in het aantal mensen dat denkt dat het RIVM zich bezighoudt met het *Rijksvaccinatieprogramma*** (72% vs. 49%) en *bevolkingsonderzoeken* (42% vs. 33%). Nederlanders denken nu juist minder vaak dat het RIVM zich bezighoudt met zaken omtrent *luchtkwaliteit* (45% vs. 52%), *metingen bij rampen en ongevallen* (34% vs. 39%), *kwaliteit van (drink)water* (29% vs. 35%) en *gevolgen van klimaatverandering* (25% vs. 34%).

*Deze vraag is toegevoegd in 2019, waardoor er geen gegevens beschikbaar zijn over de meting uit 2017.

**In de vragenlijst is hier gespecificeerd dat het gaat om het inenten van *baby's en kinderen* tegen infectieziekten, zoals bof en mazelen en *niet* om COVID-19/corona. Desalniettemin kan de stijging waarschijnlijk (deels) verklaard worden door een sterkere associatie van het RIVM met het onderwerp vaccineren wegens de aandacht voor coronavaccinaties.

***Toegevoegd in 2021.

Met welke van de volgende onderwerpen denk jij dat het RIVM zich bezighoudt?*

(Basis – Allen)

Bekendheid onderwerpen RIVM (2/3)

Uitsplitsing naar subgroepen (1/2)

Vrouwen denken vaker dan mannen dat het RIVM bezighoudt met het *bestrijden van besmettelijke ziekten* (83% vs. 74%), het *Rijksvaccinatieprogramma* (76% vs. 68%) en *bevolkingsonderzoeken* (45% vs. 39%). Mannen denken juist vaker dat het RIVM zich bezighoudt met *luchtkwaliteit* (51% vs. 39%), *de gevolgen van klimaatverandering* (30% vs. 21%), *bodemkwaliteit* (40% vs. 28%) en *geluidsoverlast* (26% vs. 16%) dan vrouwen.

18-24 jarigen denken vaker dat het RIVM zich bezighoudt met *luchtkwaliteit* (57%), *kwaliteit van (drink)water* (46%), *bevolkingsonderzoeken* (51%), *voeding en gezondheid* (62%), *de gevolgen van klimaatverandering* (38%), *de koopkrachtontwikkeling van Nederland* (14%), *het verstrekken van vergunningen aan bedrijven* (14%), *bodemkwaliteit* (47%) en *geluidsoverlast* (30%). 25-34 jarigen denken minder vaak dat het RIVM zich bezighoudt met *bestrijding van besmettelijke ziekten* (72%), het *Rijksvaccinatieprogramma* (67%), *luchtkwaliteit* (39%) en *bodemkwaliteit* (24%). Ook 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM zich bezighoudt met het *Rijksvaccinatieprogramma* (67%) en *luchtkwaliteit* (39%). 45-54 jarigen denken juist vaker dat het RIVM zich bezighoudt met het *Rijksvaccinatieprogramma* (80%) en *luchtkwaliteit* (50%), maar ook met *metingen bij rampen en ongevallen* (40%). 65-80 jarigen denken vaker dat het RIVM zich bezighoudt met het *bestrijden van besmettelijke ziekten* (83%).

Hoogopgeleiden denken vaker dat het RIVM zich bezighoudt met *metingen bij rampen en ongevallen* (45%), *luchtkwaliteit* (59%), *kwaliteit van (drink)water* (38%), *straling* (41%), *bevolkingsonderzoeken* (47%), *voeding en gezondheid* (43%), *gevolgen van klimaatverandering* (38%), *bodemkwaliteit* (48%) en *geluidsoverlast* (31%). Laagopgeleiden denken juist minder vaak dat het RIVM zich bezighoudt met *bestrijding van besmettelijke ziekten* (69%), het *Rijksvaccinatieprogramma* (62%), *metingen bij rampen en ongevallen* (23%), *luchtkwaliteit* (30%), *kwaliteit van (drink)water* (20%), *straling* (19%), *bevolkingsonderzoeken* (31%), *voeding en gezondheid* (27%), *gevolgen van klimaatverandering* (16%), *bodemkwaliteit* (19%) en *geluidsoverlast* (7%). Zij denken vaker dat het RIVM zich met *geen* van deze thema's bezighoudt (13%).

****In de vragenlijst is hier gespecificeerd dat het gaat om het inenten van baby's en kinderen tegen infectieziekten, zoals bof en mazelen en niet om COVID-19/corona'.**

Met welke van de volgende onderwerpen denk jij dat het RIVM zich bezighoudt?*

(Basis – Allen)

Bekendheid onderwerpen RIVM (2/3)

Uitsplitsing naar subgroepen (2/2)

Mensen wonend in de drie grote gemeenten zijn er minder vaak van overtuigd dat het RIVM zich bezighoudt met de *bestrijding van besmettelijke ziekten* (69%), *luchtkwaliteit* (38%), *kwaliteit van (drink)water* (21%), *bevolkingsonderzoeken* (35%) en *bodemkwaliteit*, maar juist vaker met het *verstrekken van vergunningen aan bedrijven* (13%). Ook Nederlanders uit Noord denken relatief minder vaak dat het RIVM zich bezighoudt met de *bestrijding van besmettelijke ziekten* (72%). Nederlanders uit Oost denken vaker dat het RIVM zich bezighoudt met *luchtkwaliteit* (50%), *straling* (35%) en *bodemkwaliteit* (40%).

Met welke van de volgende onderwerpen denk jij dat het RIVM zich bezighoudt?*

(Basis – Allen)

**In de vragenlijst is hier gespecificeerd dat het gaat om het inenten van baby's en kinderen tegen infectieziekten, zoals bof en mazelen en niet om COVID-19/corona'.

Bekendheid afkorting

Bekendheid met afkorting RIVM onveranderd ten opzichte van 2019

Bijna vier op de tien (37%) RIVM-kenners *denken* te weten waar de afkorting RIVM voor staat; 23% heeft dit ook daadwerkelijk juist.

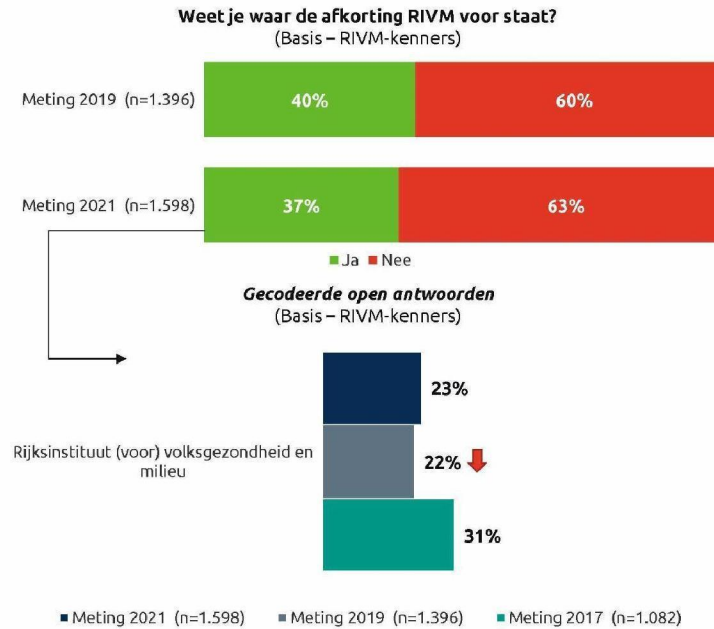
Ten opzichte van 2019 is het aantal RIVM-kenners dat denkt te weten waar de afkorting RIVM voor staat, onveranderd. Het aantal RIVM-kenners dat het juiste antwoord ook daadwerkelijk weet te geven is gelijk aan 2019, maar nog altijd lager dan in 2017 (31%).

Mannen (bekend met RIVM) zeggen vaker dan vrouwen te weten waar de afkorting RIVM voor staat (41% vs. 33%), maar hebben dit niet vaker goed.

35-44 jarige RIVM-kenners geven minder vaak de correcte definitie van het RIVM (18%).

Hoogopgeleide RIVM-kenners geven vaker aan te weten waar de afkorting RIVM voor staat (50%) en geven ook vaker het juiste antwoord (35%). Laagopgeleiden denken juist minder vaak te weten waar de afkorting voor staat (23%). In lijn daarmee weten zij ook minder vaak het juiste antwoord te noemen (13%).

RIVM-kenners wonend in de regio Zuid geven minder vaak aan te weten waar de afkorting RIVM voor staat (32%). Zij kunnen dan ook minder vaak het juiste antwoord geven (19%). RIVM-kenners uit de randgemeenten zeggen juist vaker wel te weten waar de afkorting RIVM voor staat (64%) en kunnen ook vaker het juiste antwoord geven (33%).

2. Resultaten

Belang RIVM en RIVM-thema's

Belang bestaan RIVM

Lichte daling in belang dat wordt toegekend aan het bestaan van een RIVM

Ruim acht op de tien (83%) Nederlanders vinden het (enigszins of zeer) belangrijk dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is; 56% vindt het *zeer* belangrijk; 27% *enigszins* belangrijk.

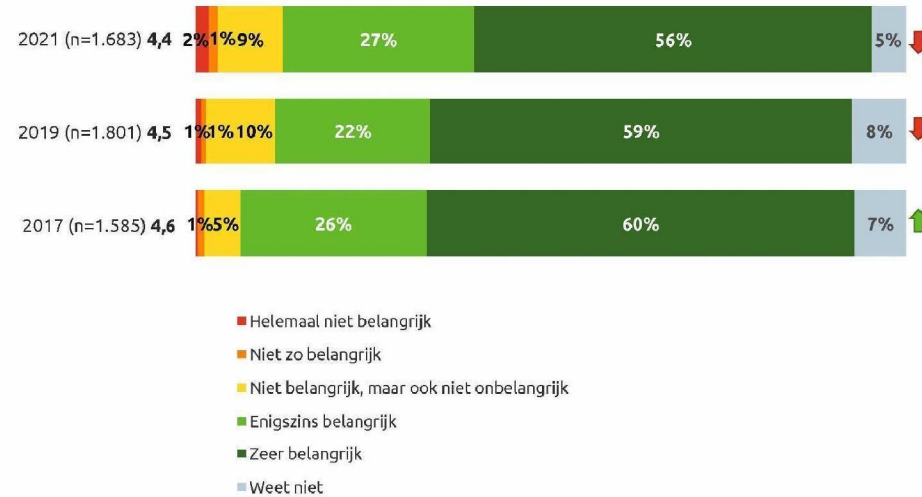
🕒 We zien een licht dalende trend in het belang dat wordt toegekend aan het bestaan van een organisatie als het RIVM in Nederland. Het verschil met 2019 zit hem met name in het gegeven dat minder Nederlanders het bestaan van het RIVM *zeer* belangrijk vinden (59% vs. 56%) en meer het *enigszins* belangrijk vinden (27% vs. 22%).

👤 Vrouwen vinden het belangrijker dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is dan mannen (4,5 vs. 4,3).

📅 De mate van belang die aan een organisatie als het RIVM toegekend wordt, stijgt met de leeftijd van Nederlanders. 18-34 jarigen (4,2) en 35-44 jarigen (4,3) vinden een organisatie als het RIVM gemiddeld minder belangrijk. 55-64 jarigen (4,5) en 65-80 jarigen vinden dit juist belangrijker (4,7).

🎓 Hoogopgeleiden vinden het bestaan van het RIVM gemiddeld belangrijker (4,6). Midden-opgeleiden vinden het juist minder belangrijk (4,3).

In hoeverre vind je het belangrijk of onbelangrijk dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is? (Basis – Allen)

Belang bestaan RIVM

RIVM vooral belangrijk voor (monitoren) volksgezondheid en informatie/advies

Nederlanders die aangeven een organisatie als het RIVM niet (zo) belangrijk te vinden – een kleine groep Nederlanders –, geven hiervoor vooral als reden dat zij geen/weinig vertrouwen hebben in het RIVM (17%) en omdat zij vinden dat het RIVM geen goed werk leverde tijdens de coronacrisis/omdat zij het oneens zijn met het coronabeleid (12%).

Nederlanders die aangeven het RIVM wel (enigszins/zeer) belangrijk te vinden, noemen vooral dat ze het RIVM belangrijk vinden voor de (volks)gezondheid (15%) en dat zij belangrijk zijn voor informatie, voorlichting of advies (14%).

*Vanwege de lage aantallen zijn deze resultaten indicatief.

Waarom vind je een organisatie als het RIVM (helemaal) niet (zo) belangrijk?

Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de antwoorden die door meer dan 5% genoemd zijn
(Basis- Vindt het RIVM (helemaal) niet (zo) belangrijk, n=53*)

Waarom vind je het RIVM enigszins/(zeer) belangrijk?

Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de antwoorden die door meer dan 5% genoemd zijn
(Basis- Vindt het RIVM enigszins/(zeer) belangrijk, n=1.415)

Belang RIVM – Rijksvaccinatieprogramma (1/2)

Bekendheid van- en rol van het RIVM in het Rijksvaccinatieprogramma toegenomen

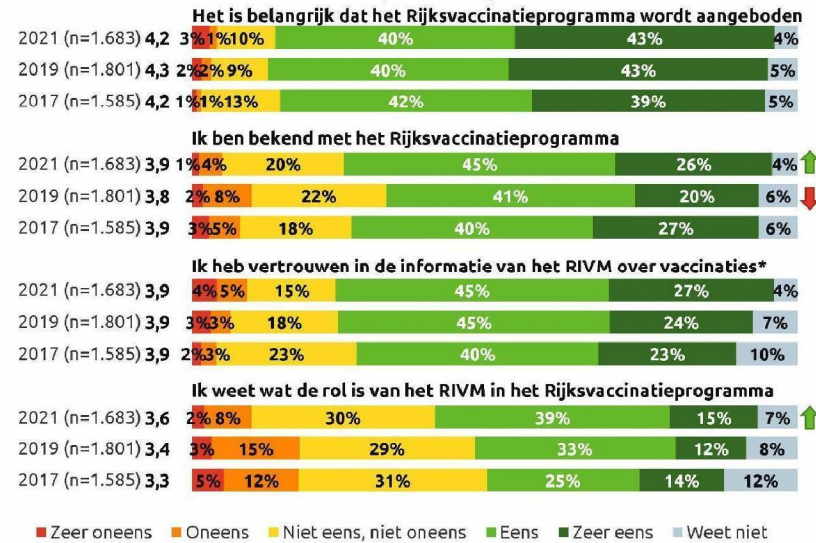
Zeven op de tien Nederlanders (71%) zeggen bekend te zijn met het Rijksvaccinatieprogramma (%eens + zeer eens met de stelling). Een nog grotere groep, namelijk ruim vier op de vijf Nederlanders (83%) vinden het belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden. Bijna driekwart (72%) van de Nederlanders geeft aan vertrouwen te hebben in de informatie van het RIVM over vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma. Ongeveer de helft (53%) zegt ook te weten wat de rol is van het RIVM in het Rijksvaccinatieprogramma.

De bekendheid met het Rijksvaccinatieprogramma en de rol van het RIVM hierin is gestegen ten opzichte van 2019 (respectievelijk 71% vs. 62%; 53% vs. 45%). Dit keer hebben we – om verwarring te voorkomen – de vraagstelling voorzien van een uitleg wat het Rijksvaccinatieprogramma is. Maar zoals ook al eerder aangegeven kan de gestegen bekendheid van het rijksvaccinatieprogramma waarschijnlijk toch (deels) verklaard worden door een sterkere associatie van het RIVM met het onderwerp vaccineren wegens de aandacht voor coronavaccinaties.

De volgende stellingen gaan over het Rijksvaccinatieprogramma. Daarmee bedoelen we het in 1957 ingevoerde programma om baby's en kinderen in te enten om ze te beschermen tegen infectieziekten, zoals bof en mazelen.

Kun je aangeven in welke mate je het eens of oneens bent met deze stellingen?
(Basis – Allen)

*De vraag is iets gespecificeerd ten opzichte van 2019 om verwarring met coronavaccinaties te voorkomen.

Belang RIVM – Rijksvaccinatieprogramma (2/2)

Uitsplitsing naar subgroepen

Vrouwen vinden het gemiddeld belangrijker (4,3) dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden dan mannen (4,2).

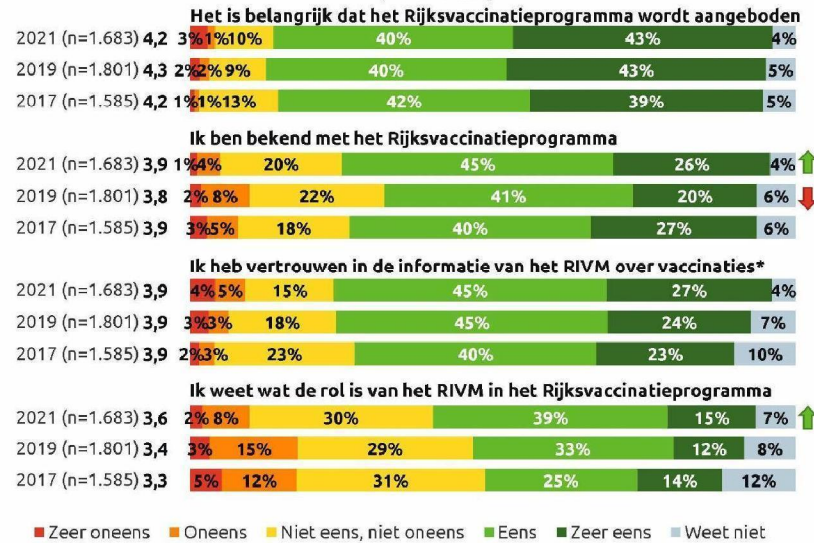
18-24 jarigen zijn minder bekend met het Rijksvaccinatieprogramma (3,8) en vinden het minder belangrijk dat het wordt aangeboden (3,9). 25-34 jarigen zijn minder bekend met de rol van het RIVM in het Rijksvaccinatieprogramma (3,4). 35-44 jarigen zijn vaker bekend met het Rijksvaccinatieprogramma (4,0), maar vinden het gemiddeld minder belangrijk dat deze wordt aangeboden (4,1). 55-64 en 65-80 jarigen vinden het gemiddeld belangrijker dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden (beiden 4,4). 65-plussers vinden het daarnaast belangrijker dat het programma wordt aangeboden (4,4), maar zijn daarentegen minder vaak bekend hiermee (3,8). Wel zijn ze vaker bekend met de rol van het RIVM in het programma (3,7) en hebben ze meer vertrouwen in de informatie van het RIVM hierover (4,1).

Hoogopgeleiden zijn vaker bekend met het Rijksvaccinatieprogramma (4,1) en vinden het belangrijker dat dit wordt aangeboden (4,4). Ook hebben ze meer vertrouwen in de informatie van het RIVM hierover (4,2). Midden-opgeleiden vinden het minder belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden (4,2) en hebben minder vertrouwen in de informatie van het RIVM over het vaccinatieprogramma (3,8). Ook laagopgeleiden zijn gemiddeld minder bekend met het Rijksvaccinatieprogramma (3,8) en hebben minder vertrouwen in de informatie van het RIVM hierover (3,8).

Nederlanders uit de regio Noord vinden het gemiddeld minder belangrijk dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt aangeboden (4,0). Ook hebben zij minder vertrouwen in de informatie van het RIVM over vaccinaties in dit programma (3,7). Nederlanders uit West weten minder vaak wat de rol is van het RIVM in het Rijksvaccinatieprogramma (3,5).

De volgende stellingen gaan over het Rijksvaccinatieprogramma. Daarmee bedoelen we het in 1957 ingevoerde programma om baby's en kinderen in te enten om ze te beschermen tegen infectieziekten, zoals bof en mazelen.

Kun je aangeven in welke mate je het eens of oneens bent met deze stellingen?
(Basis – Allen)

3. Resultaten

Imago algemeen

Imago – Waardering

Gemiddeld rapportcijfer beoordeeld met een 7,4; kleine daling t.o.v. 2019

Gemiddeld geven RIVM-kenners het RIVM een 7,4. Ongeveer de helft van de RIVM-kenners beoordeelt het RIVM zeer positief, met een 8 of hoger. Circa een derde (35%) geeft een voldoende (6 of 7) en 8% geeft een onvoldoende (5 of lager).

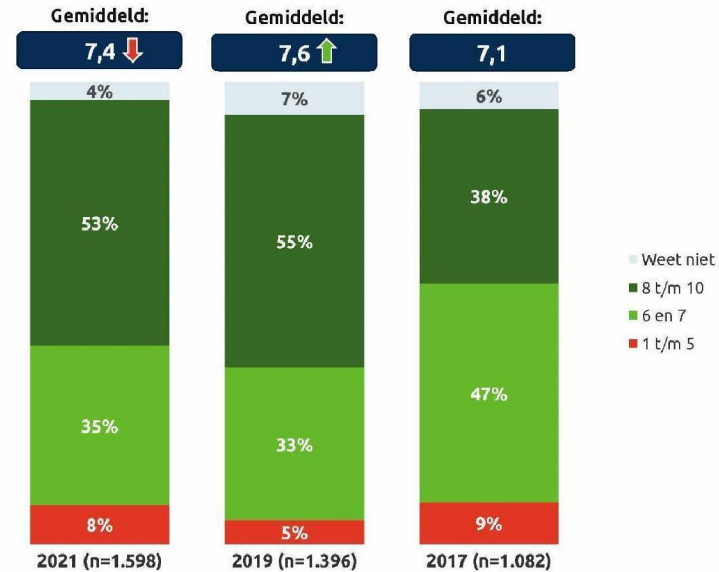
⌚ Het gemiddelde rapportcijfer dat wordt gegeven ligt iets lager dan in 2019. Deze daling kan mogelijk worden verklaard door het feit dat meer Nederlanders nu bekend zijn met het RIVM door hun rol in de bestrijding van de coronacrisis en daardoor (kennelijk) een relatief negatief beeld over het RIVM hebben.

📅 25-34 jarige en 35-44 jarige RIVM-kenners beoordelen het RIVM gemiddeld lager (respectievelijk 7,2; 7,1). 65-plussers geven juist gemiddeld een hoger rapportcijfer (7,9).

🎓 Midden-opgeleiden RIVM-kenners beoordelen het RIVM gemiddeld met een lager cijfer (7,3). Laagopgeleiden geven juist een hoger cijfer (7,6).

📍 RIVM-kenners uit de regio Zuid waarderen het RIVM minder dan gemiddeld (7,3).

Als je het RIVM zou moeten waarderen met een rapportcijfer, welk cijfer zou je het RIVM dan geven?
(Basis – Allen)

Imago – Waardering

RIVM-kenners geven een 8 of hoger omdat zij het RIVM een goede instantie vinden

RIVM-kenners die het RIVM een onvoldoende geven – 8% van alle RIVM-kenners –, noemen het vaakst als reden dat zij vinden dat het RIVM geen goed werk verrichtte tijdens de coronacrisis/dat zij het oneens zijn met het coronabeleid (19%). Daarnaast geeft circa een tiende van hen aan dat zij het RIVM niet vertrouwen (10%) of dat het RIVM onduidelijk/overdreven/niet overtuigend is of paniek zaait (8%). 7% van deze groep denkt dat het RIVM niet altijd eerlijk is of informatie achterhoudt en 5% dicht hun onvrede toe aan de overtuiging dat het RIVM belangenverstrengeling heeft (bijvoorbeeld met de farmaceutische industrie).

RIVM-kenners die het RIVM met een ruime voldoende beoordelen - 88% van alle RIVM-kenners –, geven juist vaak als toelichting hiervoor dat zij vinden dat de organisatie goed werk levert (25%). Daarnaast noemt 8% de informatievoorziening en geeft 7% dat het RIVM belangrijk is. 6% geeft een goede beoordeling omdat zij vinden dat het RIVM goed werk verricht tijdens de coronacrisis en 4% noemt het RIVM betrouwbaar.

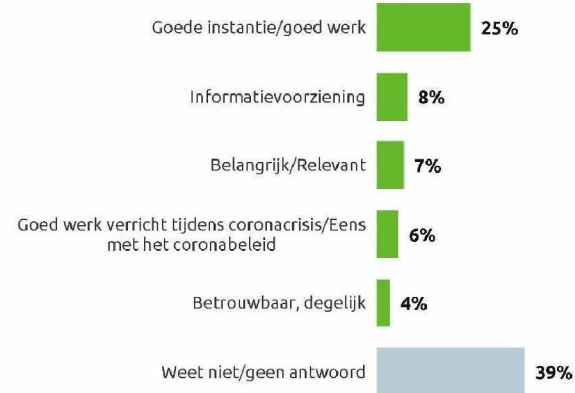
Kun je dit rapportcijfer toelichten?

Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de antwoorden die door meer dan 5% genoemd zijn
(Basis - RIVM-kenners en geven RIVM een onvoldoende, n=157)

Kun je dit rapportcijfer toelichten?

Gecodeerde open antwoorden, opgenomen zijn de antwoorden die door meer dan 4% genoemd zijn
(Basis – RIVM-kenners en geven RIVM een 8 of hoger, n=1.410)

Imago – Belang eigenschappen

Betrouwbaarheid en deskundigheid blijven belangrijkste eigenschappen voor RIVM

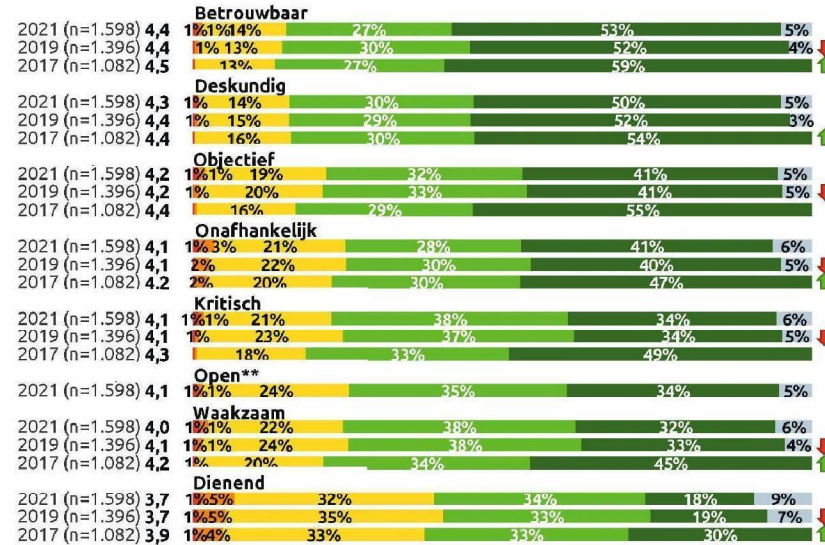

De meest belangrijke eigenschappen voor het RIVM vinden RIVM-kenners *betrouwbaarheid* (80%) en *deskundigheid* (79%). Het minste belang kennen zij toe aan de eigenschap *dienend* (52%).

Het belang dat wordt toegekend aan de hiernaast genoemde eigenschappen is onveranderd ten opzichte van 2019.

Kun je per eigenschap aangeven hoe **belangrijk** je dit vindt voor het RIVM?*

(Basis – RIVM-kenners)

*De antwoordoptie 'Weet niet/geen mening' is toegevoegd in 2019.

**Deze eigenschap is voor het eerst uitgevraagd in 2021.

Imago – Belang eigenschappen

Uitsplitsing naar subgroepen

Mannen (die het RIVM kennen) vinden *onafhankelijkheid* belangrijker dan vrouwen (4,2 vs. 4,1). Vrouwen vinden *betrouwbaarheid* (4,4 vs. 4,3), *kritisch* (4,1 vs. 4,0) en *openheid* (4,1 vs. 4,0) juist belangrijker.

Of het RIVM *betrouwbaar* is wordt belangrijker gevonden door RIVM-kenners van 45-54 jaar (4,5). *Deskundigheid* vinden 55-64 jarigen belangrijker dan gemiddeld (4,5), maar 25-44 jarigen juist minder (4,2). *Onafhankelijkheid* wordt ook belangrijker gevonden door 55-64 jarigen (4,3); 18-24 jarigen vinden dit juist minder belangrijk (4,0). Daarnaast vinden 55-64 jarigen het gemiddeld ook belangrijker dat het RIVM *kritisch* (4,2), *open* (4,2), *waakzaam* (4,3) en *dienend* (3,8) is. 35-44 jarigen vinden *openheid* (3,9), *waakzaam* (3,9) en *dienend* (3,6) juist minder belangrijk.

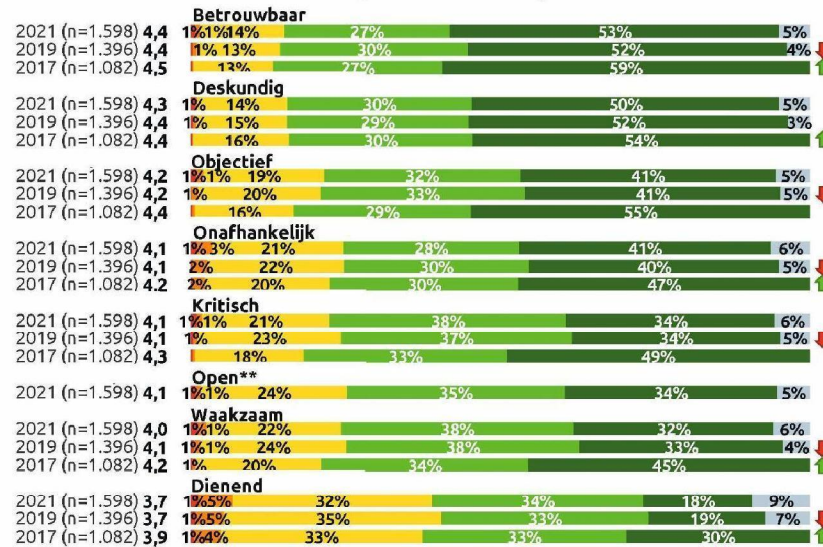
Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden *betrouwbaarheid* (4,5), *deskundigheid* (4,5), *objectief* (4,4), *onafhankelijkheid* (4,4), *kritisch* (4,3), *openheid* (4,2) en *waakzaamheid* (4,2) gemiddeld belangrijkere eigenschappen voor het RIVM. Midden- opgeleiden hechten minder belang aan de eigenschappen *betrouwbaarheid* (4,3), *deskundigheid* (4,3), *objectiviteit* (4,1), *kritisch* (4,0) en *waakzaamheid* (4,0). Laagopgeleiden vinden *onafhankelijkheid* (3,9), *objectiviteit* (4,0), *kritisch* (4,0) en *openheid* (4,0) gemiddeld minder belangrijk.

Betrouwbaarheid wordt gemiddeld belangrijker gevonden door RIVM-kenners uit Oost (4,5). Ook vinden zij *deskundigheid* (4,4) en *objectiviteit* (4,3) belangrijker. Kenners uit Zuid vinden dit juist minder belangrijk (respectievelijk 4,2; 4,1). In Zuid worden ook *onafhankelijkheid* (4,0) en *kritisch* (4,0) minder belangrijk gevonden.

*De antwoordoptie 'Weet niet/geen mening' is toegevoegd in 2019.
 **Deze eigenschap is voor het eerst uitgevraagd in 2021.

Kun je per eigenschap aangeven hoe **belangrijk** je dit vindt voor het RIVM?*

(Basis – RIVM-kenners)

■ Helemaal niet belangrijk ■ Niet zo belangrijk ■ Belangrijk
 ■ Erg belangrijk ■ Uiterst belangrijk ■ Weet niet / geen mening

Imago – Beoordeling eigenschappen

RIVM wordt iets minder *objectief*, *kritisch* en *onafhankelijk* gevonden dan in 2019

Het RIVM wordt door RIVM-kenners het best beoordeeld op het aspect *deskundigheid*, gevolgd door *waakzaam* en *betrouwbaar*. Het minst goed scoort het RIVM op *openheid*.

Vergeleken met 2019 wordt het RIVM nu iets minder goed beoordeeld op de aspecten *objectief* (18% vs. 12% slecht/redelijk), *kritisch* (17% vs. 13%) en *onafhankelijk* (21% vs. 16%).

Vrouwelijke RIVM-kenners beoordelen het RIVM beter op het kenmerk *open* dan mannen (3,2 vs. 3,1).

65-80 jarige RIVM-kenners beoordelen het RIVM beter op *deskundigheid* (3,7), *waakzaamheid* (3,6) en *kritisch* zijn (3,4). 35-44 jarigen beoordelen het RIVM hier lager op (respectievelijk 3,4; 3,3; 3,1). Ook vinden zij het RIVM minder *dienend* (3,2). Verder beoordelen 65-plussers het RIVM beter op *betrouwbaarder* (3,5), *objectiviteit* (3,4), *openheid* (3,3) en *onafhankelijk* (3,4). 25-34 jarigen vinden het RIVM juist minder *onafhankelijk* (3,0).

Hoogopgeleide RIVM-kenners beoordelen het RIVM beter op *deskundigheid* (3,7), *betrouwbaarheid* (3,5) en *objectiviteit* (3,4). Midden-opgeleiden beoordelen het RIVM juist minder goed op deze aspecten (respectievelijk 3,5; 3,3; 3,2). Ook beoordelen zij het RIVM lager op *kritisch* zijn (3,2), *onafhankelijkheid* (3,1) en *openheid* (3,1). Laagopgeleiden beoordelen het RIVM juist beter op *openheid* (3,3).

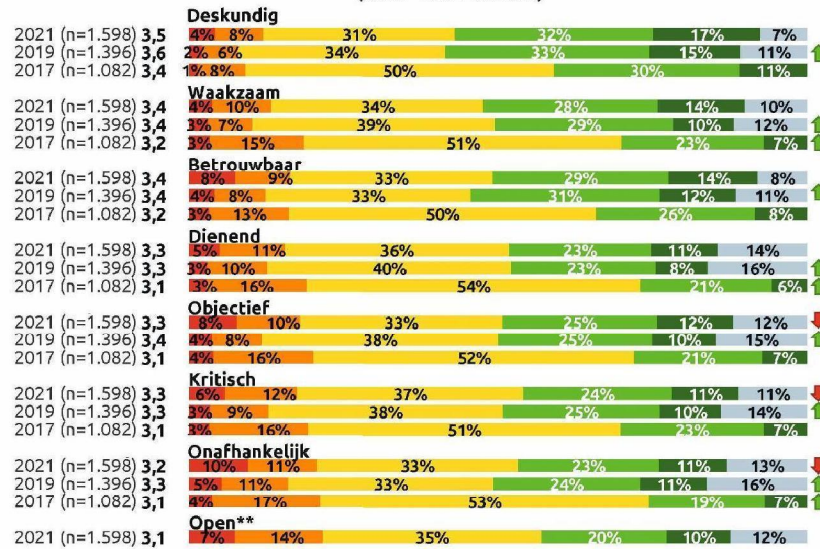
RIVM-kenners uit de 3 grote gemeenten beoordelen het RIVM beter op *onafhankelijkheid* (3,4), *objectiviteit* (3,5), *openheid* (3,4), *betrouwbaarheid* (3,6) en *dienend* (3,4). Mensen uit Noord geven juist een lagere score op *betrouwbaarheid* (3,2) en *dienend* (3,1). In Oost scoort het RIVM beter op *waakzaamheid* (3,5), in Zuid juist slechter (3,3). Ook scoort het RIVM in Zuid slechter op *objectiviteit* (3,2) en *openheid* (3,0).

*De antwoordoptie 'Weet niet/geen mening' is toegevoegd in 2019.

**Deze eigenschap is voor het eerst uitgevraagd in 2021.

Kun je aangeven hoe je onderstaande aspecten beoordeelt voor het RIVM?*

(Basis – RIVM-kenners)

■ Slecht ■ Redelijk ■ Goed ■ Zeer goed ■ Uitstekend ■ Weet niet / geen mening

Imago – Stellingen

Vergeleken met 2019 vinden minder het belangrijk om het RIVM te kunnen bellen

Zeven tiende (70%) van de RIVM-kenners vertrouwt op adviezen van het RIVM. Zes op de tien (60%) vinden het belangrijk dat zij het RIVM kunnen bellen met vragen over gezondheid, milieu en veiligheid. Verder vindt ruim de helft (56%) van de RIVM-kenners het *niet* betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling/smog en een hoge zonkracht.

In vergelijking met 2019 zien we dat iets minder RIVM-kenners het nu belangrijk vinden dat zij het RIVM kunnen bellen met vragen (60% vs. 65% vindt dat belangrijk).

Vrouwelijke RIVM-kenners vertrouwen meer op adviezen van het RIVM dan mannelijke RIVM-kenners (3,8 vs. 3,7) en vinden het belangrijker dat zij het RIVM kunnen bellen met vragen (3,7 vs. 3,6). Zij vinden het bovendien minder betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling en een hoge zonkracht dan mannen (2,4 vs. 2,6).

35-44 jarige RIVM-kenners vertrouwen minder op de adviezen van het RIVM (3,6) en vinden het minder belangrijk dat zij het RIVM kunnen bellen met vragen (3,5). Deze groep vindt het vaker betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling en hoge zonkracht (2,6). 55-64 jarige RIVM-kenners en 65-plussers (die RIVM kennen) vinden dit laatste juist minder betuttelend (respectievelijk 2,4; 2,3). De 65-plussers hebben bovendien meer vertrouwen in de adviezen van het RIVM (3,9) en vinden het belangrijker dat zij kunnen bellen met het RIVM in geval van vragen (3,8).

Hoogopgeleide RIVM-kenners vertrouwen meer op de adviezen van het RIVM (3,9). De midden-opgeleide RIVM-kenners doen dit juist minder (3,7). Hoogopgeleiden vinden het bovendien minder betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling en hoge zonkracht (2,2), laagopgeleiden vinden dit juist vaker wel betuttelend (2,7).

RIVM-kenners uit Noord vertrouwen minder op de adviezen van het RIVM (3,5). Kenners uit de 3 grote gemeenten vinden het vaker betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling en hoge zonkracht (2,9). Kenners uit West vinden dit juist minder (2,4).

Kun je aangeven in hoeverre je het eens of oneens bent met deze stellingen?
(Basis – RIVM-kenners)

Ik vertrouw op adviezen van het RIVM

Ik vind het belangrijk dat ik het RIVM kan bellen met vragen over gezondheid, milieu en veiligheid

Het is betuttelend dat het RIVM waarschuwt bij luchtvervuiling/smog en een hoge zonkracht

■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens

4. Resultaten

Communicatie

Communicatie – Kanalen

Volksg gezondheid en milieukwaliteit wederom meest zichtbaar via traditionele media

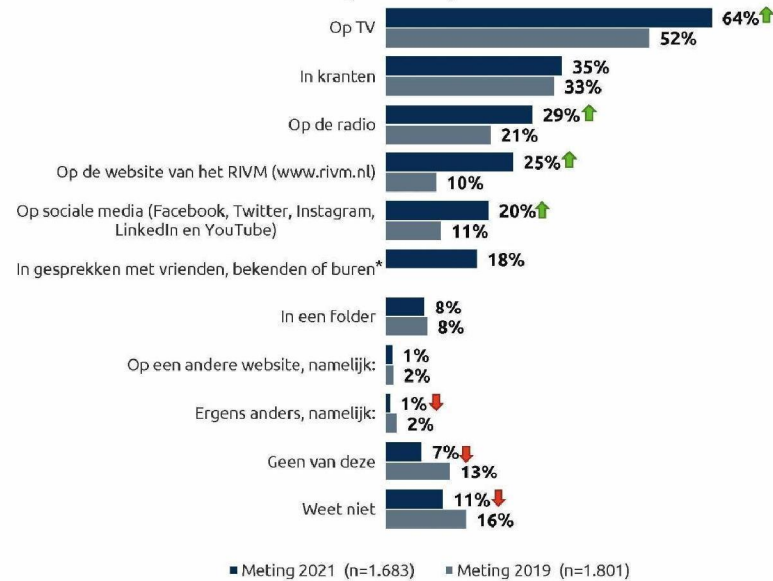
Ruim drie vijfde (64%) van de Nederlanders heeft weleens iets over volksg gezondheid en milieukwaliteit gezien op TV. Een derde heeft hierover gelezen in kranten (35%) en drie tiende (29%) hoorde hierover op de radio.

Verder las een kwart (25%) hierover op de website van het RIVM, 20% op sociale media en 18% had het hierover in gesprekken met vrienden of bekenden. 8% las hierover in een folder.

7% van de Nederlanders zegt hier niets over gehoord, gezien of gelezen te hebben.

Het aantal mensen dat over de volksg gezondheid en milieukwaliteit hoorde via TV (64% vs. 52%) en radio (29% vs. 21%) is flink gestegen ten opzichte van 2019. Ook het aantal mensen dat hierover las op de website van het RIVM is aanzienlijk toegenomen (25% vs. 10%), evenals op social media (20% vs. 11%).

Waar heb je weleens iets over de volksg gezondheid en milieukwaliteit gehoord, gezien of gelezen? (Basis – allen)

*Dit is nieuw toegevoegd in 2021.

Communicatie – Kanalen

Uitsplitsing naar subgroepen

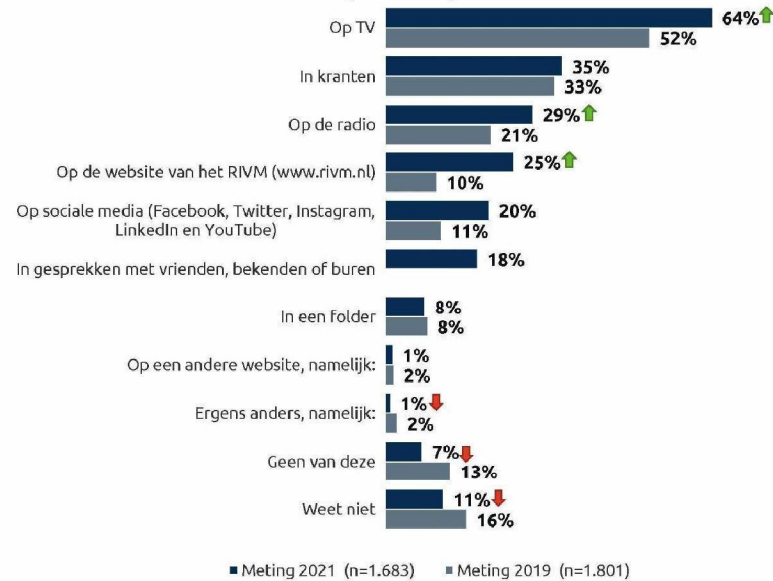
Mannen lezen/horen vaker over volksgezondheid en milieukwaliteit in kranten (39% vs. 31%) en op de radio (34% vs. 25%). Vrouwen lezen hier vaker over op sociale media (23% vs. 18%).

18-24 jarigen horen/zien/lezen vaker wat over de milieukwaliteit op sociale media (43%), de website van het RIVM (36%), in gesprekken met vrienden (30%) en in een folder (14%), maar relatief minder vaak op TV (55%), in kranten (23%) en op de radio (22%). 25-34 jarigen worden hierover vaker geïnformeerd via de radio (34%) en de RIVM-website (31%), maar ook minder via TV (51%) en kranten (27%). Ook 35-44 jarigen worden relatief minder vaak over volksgezondheid en milieukwaliteit geïnformeerd door TV (52%) en kranten (25%). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen zien hier juist wel vaker iets over via TV (respectievelijk 73%; 79%) en kranten (respectievelijk 41%; 52%). 65-plussers zien hier minder vaak iets over via de RIVM-website (17%) en op sociale media (15%).

Hoogopgeleiden zien of horen vaker iets over volksgezondheid en milieukwaliteit via kranten (49%), radio (33%), de RIVM-website (33%) en in gesprekken met bekenden (23%). Laagopgeleiden zien of horen hier relatief minder vaak iets over in kranten (24%), op de radio (15%), op de RIVM-website (17%), op sociale media (17%) en in gesprekken met bekenden (9%).

Nederlanders uit de 3 grote gemeenten zagen vaker iets over de volksgezondheid en milieukwaliteit op de RIVM-website (31%) en in folders (19%), maar minder vaak op TV (53%) en op sociale media (15%). In Noord zag men hier minder vaak iets over op de RIVM-website (19%) en hadden Nederlanders het hier minder over in gesprekken met bekenden (13%). In Oost hoorde mensen hier met name minder vaak over op de radio (24%). In Zuid lazen Nederlanders minder over volksgezondheid en milieu in kranten (30%) en op de RIVM-website (20%), maar zagen zij hier vaker iets over op sociale media (25%). In de randgemeenten lazen Nederlanders aanzienlijk vaker over deze onderwerpen op de RIVM-website (42%) en praatten zij hier meer over met bekenden (30%).

Waar heb je weleens iets over de volksgezondheid en milieukwaliteit gehoord, gezien of gelezen? (Basis – allen)

Communicatie – Gewenste kanalen

Voorkeur voor informatie over volksgezondheid/milieukwaliteit via website RIVM

Als Nederlanders informatie willen over de volksgezondheid en de milieukwaliteit, dan willen ze dit het liefst kunnen vinden op de website van het RIVM (56%). Op enige afstand volgen de website van Rijksoverheid/het ministerie van VWS (36%) en op TV (30%).

De gewenste informatievoorziening via de website van het RIVM (56% vs. 47%) en kennisinstellingen (zoals RIVM, Trimbos en Milieu Centraal) (26% vs. 22%) is iets gestegen ten opzichte van 2019. De behoefte aan informatie via onder andere kranten (19% vs. 23%), huisartsen (16% vs. 21%) en folders (8% vs. 15%) is juist iets afgenomen ten opzichte van 2019.

Als je informatie over de volksgezondheid en de milieukwaliteit wilt, waar zou je die dan willen vinden? (Basis – allen)

*Toegevoegd in 2021.

Communicatie – Gewenste kanalen

Uitsplitsing naar subgroepen

Mannen zouden vaker informatie willen via kranten (23% vs. 16%) dan vrouwen. Vrouwen willen juist vaker informatie via de RIVM-website (60% vs. 52%).

18-24 jarigen hebben vaker behoefte aan informatie via de RIVM-website (65%), kennisinstellingen (34%) en sociale media (21%), maar minder via TV (20%), hun gemeente/GGD (17%), kranten (12%) en radio (5%). 25-34 jarigen hebben relatief minder behoefte aan informatie via de RIVM-website (48%), websites van Rijksoverheid/VWS (28%), kennisinstellingen (18%), hun gemeente/GGD (13%), kranten (9%) en huisartsen (5%). 35-44 jarigen hebben minder behoefte aan informatie via TV (17%) en kranten (12%). 55-64 jarigen hebben juist vaker wel behoefte aan informatie via kranten (26%). Ook 65-80 jarigen hebben vaker wel behoefte aan informatie via kranten (35%). Daarnaast hebben zij ook vaker behoefte aan informatie op TV (44%), via de website van Rijksoverheid/VWS (42%), kennisinstellingen (31%), hun gemeente/GGD (30%), hun huisarts (24%) en email (13%).

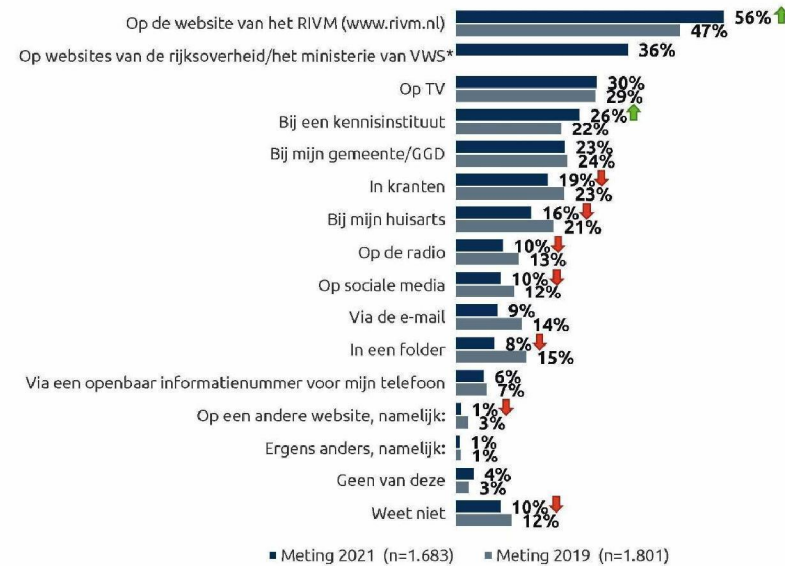
Hoogopgeleiden willen vaker informatie via de RIVM-website (62%), de website van Rijksoverheid/VWS (45%), kennisinstellingen (34%), hun gemeente/GGD (28%) en kranten (25%). Laagopgeleiden hebben juist minder behoefte aan informatie via de RIVM-website (43%), website van Rijksoverheid/VWS (24%) en kennisinstellingen (13%).

In de 3 grote gemeenten hebben Nederlanders minder vaak behoefte aan informatie via de website van het RIVM (47%), de website van Rijksoverheid/VWS (29%) en hun gemeente/GGD (18%), maar zij willen juist vaker wel via email (15%). Ook in Noord hebben Nederlanders minder behoefte aan informatie via de website van het RIVM (48%). In Zuid en de Randgemeenten wil men dit juist vaker wel via dit kanaal (respectievelijk 62%; 71%). In de randgemeenten wil men bovendien ook vaker informatie via de website van Rijksoverheid/VWS (50%), hun huisarts (33%), de e-mail (17%) en folders (16%). In West heeft men vaker behoefte aan informatie via kranten (23%).

*Toegevoegd in 2021.

Als je informatie over de volksgezondheid en de milieukwaliteit wilt, waar zou je die dan willen vinden?

(Basis – allen)

Communicatie – In het nieuws

RIVM vooral bekend van betrokkenheid bij COVID-19 vaccinaties en -bestrijding

Veruit de meeste Nederlanders hebben in het nieuws iets meegekregen over de rol van het RIVM bij *COVID-19 vaccinaties* (74%) en de *bestrijding van COVID-19* (73%). Daarnaast heeft ongeveer de helft (48%) iets meegekregen over *vaccinaties in het algemeen* (48%). Op grote afstand volgt nieuws over de rol van het RIVM over de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (29%) en *bevolkingsonderzoeken* (27%).

⌚ Meer dan in 2019 herinneren Nederlanders dat het RIVM in het nieuws is geweest vanwege haar betrokkenheid bij *vaccinaties in het algemeen* (48% vs. 43%) en over de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (29% vs. 21%). Men herinnert zich minder vaak iets over de betrokkenheid van het RIVM bij *bevolkingsonderzoeken* (27% vs. 37%), de *stikstofnorm en bijbehorende metingen* (21% vs. 33%), het *Nationaal Hitteplan* (19% vs. 33%) en de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (15% vs. 23%).

Het aantal Nederlanders dat over *geen van deze onderwerpen* iets in het nieuws gezien, gehoord of gelezen heeft is aanzienlijk gedaald (10% vs. 25%).

Het RIVM is o.a. in het nieuws geweest vanwege haar betrokkenheid bij onderstaande onderwerpen. Heb jij daar iets over gezien, gehoord of gelezen?

(Basis – allen)

*Toegevoegd in 2021.

Communicatie – In het nieuws

Uitsplitsing naar subgroepen (1/2)

Vrouwen hoorden vaker dan mannen over de betrokkenheid van het RIVM bij *COVID-19* vaccinaties (76% vs. 71%) en de *bestrijding van COVID-19* (76% vs. 69%). Mannen hoorden juist vaker over de betrokkenheid van het RIVM bij de *stikstofnorm* en *bijbehorende metingen* (28% vs. 15%), de *veiligheid van straling zoals 5G* (24% vs. 14%), de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (19% vs. 11%), het *smogalarm* (14% vs. 9%), de *gevolgen van het gebruik van de GenX-technologie* (14% vs. 6%) en de *gevolgen van geluidsoverlast* (13% vs. 4%).

18-24 jarigen hoorden minder vaak iets over de betrokkenheid van het RIVM bij *COVID-19* vaccinaties (59%), de *bestrijding van COVID-19* (66%), de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (14%), de *bevolkingsonderzoeken* (13%), het *Nationaal Hitteplan* (11%) en de *gevolgen van het gebruik van de GenX-technologie* (4%). Ook 25-34 jarigen hoorden minder vaak over de betrokkenheid van het RIVM bij *COVID-19* vaccinaties (65%), de *bestrijding van COVID-19* (62%), *vaccinaties in het algemeen* (37%) en de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (6%). 35-44 jarigen hebben vaker over *geen van deze onderwerpen* (15%) iets in het nieuws gezien/gehoord. Zo hebben zij in het bijzonder minder vaak iets gezien/gehoord over de betrokkenheid van het RIVM bij de *bestrijding van COVID-19* (67%) en de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (22%). 45-54 jarigen hoorden relatief vaker over de rol van het RIVM bij *COVID-19* vaccinaties (79%), 55-64 jarigen hoorden vaker over de betrokkenheid van het RIVM bij de *bestrijding van COVID-19* (78%) en de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (35%). 65-80 jarigen hoorden vaker over de rol van het RIVM bij *COVID-19* vaccinaties (85%) en de *bestrijding van COVID-19* (83%), *vaccinaties in het algemeen* (58%), de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (38%), *bevolkingsonderzoeken* (35%), de *stikstofnorm* (28%), de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (22%) en de *gevolgen van het gebruik van de GenX-technologie* (14%).

Hoogopgeleiden hoorden vaker over de betrokkenheid van het RIVM bij *vaccinaties in het algemeen* (54%), de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (41%), *bevolkingsonderzoeken* (35%), de *stikstofnorm* (33%), het *Nationaal Hitteplan* (24%), *veiligheid van straling* (25%), de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (21%), de *gevolgen van het gebruik van de GenX-technologie* (16%) en de *gevolgen van geluidsoverlast* (14%). Laagopgeleiden hoorden minder vaak over de betrokkenheid van het RIVM (16% over *geen van de onderwerpen*). Zij hoorden met name minder vaak over de betrokkenheid bij *COVID-19* vaccinaties (69%), *vaccinaties in het algemeen* (41%), de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (21%), de *stikstofnorm* (14%), het *Nationaal Hitteplan* (14%), de *veiligheid van straling* (14%) en de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (10%).

Het RIVM is o.a. in het nieuws geweest vanwege haar betrokkenheid bij onderstaande onderwerpen. Heb jij daar iets over gezien, gehoord of gelezen?

(Basis – allen)

Communicatie – In het nieuws

Uitsplitsing naar subgroepen (2/2)

In de 3 grote gemeenten hoorde men minder vaak over *COVID-19 vaccinaties* (66%), de *bestrijding van COVID-19* (61%) en *vaccinaties in het algemeen* (41%), maar vaker over de *gevolgen van geluidsoverlast* (13%). In West hoorde men vaker over de *luchtkwaliteit bij de IJmond* (34%); in Zuid juist minder (24%). In Noord hoorde mensen minder vaak over de betrokkenheid van het RIVM bij *COVID-19 vaccinaties* (66%), *vaccinaties in het algemeen* (40%) en de *stikstofnorm* (15%), maar vaker over de *gevolgen van geluidsoverlast* (14%). In Oost hoorden Nederlanders juist vaker over de betrokkenheid van het RIVM bij de *bestrijding van COVID-19* (78%) en *vaccinaties in het algemeen* (53%). In de randgemeenten hoorde men vaker over de betrokkenheid van het RIVM bij de *veiligheid van straling* (40%), de *uitstoot van ultrafijnstof bij Schiphol* (29%), de *gevolgen van het gebruik van de GenX-technologie* (18%) en de *gevolgen van geluidsoverlast* (15%).

Het RIVM is o.a. in het nieuws geweest vanwege haar betrokkenheid bij onderstaande onderwerpen. Heb jij daar iets over gezien, gehoord of gelezen?

(Basis – allen)

Onderzoeksonderwerpen

Nederlanders willen met name onderzoek naar ziektes/infecties en vaccinaties

Als we Nederlanders vragen waarover zij vinden dat het RIVM onderzoek moet doen, dan noemt een meerderheid *ziektes/infecties* (60%), *vaccinaties* (60%) en *volksgezondheid* (56%). Van de voorgelegde thema's wordt *voeding* het minst vaak genoemd (25%).

Ten opzichte van 2019 zien we dat Nederlanders het onderzoeken van *ziektes/infecties*, *vaccinaties* én de *gevolgen van klimaatverandering* vaker belangrijk zijn gaan vinden. *Bevolkingsonderzoeken*, *doorgaan met waar het RIVM mee bezig is*, *bodem-, water- en luchtkwaliteit*, *milieu(vervuiling)*, *veiligheid van stoffen en producten*, *luchtkwaliteit*, *overlast van ziekten door ongedierte* en *voeding* worden nu minder vaak genoemd.

Waar vind jij dat het RIVM onderzoek naar moet doen?

(Basis – allen)

*De toelichting is hierbij iets uitgebreid naar de gevolgen van klimaatverandering zoals hitte en wateroverlast

Onderzoeksonderwerpen

Uitsplitsing naar subgroepen

Vrouwen vinden vaker dat het RIVM onderzoek moet doen naar *ziektes/infecties* (63% vs. 57%), *bevolkingsonderzoeken* (53% vs. 37%) en *overlast van ziekten door ongedierte* (42% vs. 36%).

18-24 jarigen vinden vaker dat het RIVM onderzoek moet doen naar *de gevolgen van klimaatverandering* (51%), maar minder naar *vaccinaties* (52%) en *doorgaan met waar RIVM mee bezig is* (36%). 25-34 jarigen vinden minder vaak dat het RIVM onderzoek moet doen naar *ziektes/infecties* (53%), *volksgezondheid* (50%), *milieu* (36%), *bodem-, water- en luchtkwaliteit* (35%), *bevolkingsonderzoeken* (35%), *veiligheid van (giftige) stoffen en producten* (31%), *overlast van ziekten door ongedierte* (29%), *veiligheid van stoffen* (28%), *luchtkwaliteit* (27%) en *doorgaan waar het RIVM mee bezig is* (32%). Ook 35-44 jarigen vinden het van veel onderwerpen minder vaak van belang dat het RIVM er onderzoek naar doet: *ziektes/infecties* (53%), *bodem-, water- en luchtkwaliteit* (37%), *bevolkingsonderzoeken* (36%), *milieu* (35%), *luchtkwaliteit* (34%), *voedsel* (31%), *gevolgen van klimaatverandering* (24%) en *doorgaan waar het RIVM mee bezig is* (36%). 45-54 jarigen vinden vaker dat het RIVM onderzoek moet doen naar *bodem-, water- en luchtkwaliteit* (48%). 55-64 jarigen vinden vaker dat het RIVM zich bezig moet houden met *bevolkingsonderzoeken* (53%), *overlast van ziekten door ongedierte* (45%) en *doorgaan waar het RIVM mee bezig is* (52%). 65-plussers vinden vaker dat het RIVM onderzoek moet doen naar *ziektes/infecties* (71%), *vaccinaties* (69%), *volksgezondheid* (62%), *bevolkingsonderzoeken* (53%), *luchtkwaliteit* (49%), *milieu* (46%) en *overlast van ziekten door ongedierte* (44%).

Hoogopgeleiden vinden het voor *vrijwel alle onderwerpen* (excl. *bevolkingsonderzoeken*) vaker van belang dat het RIVM er onderzoek naar doet. Voor laagopgeleiden geldt dat zij vrijwel alles minder vaak noemen en het vaker niet weten (19%).

In de 3 grote gemeenten wordt minder vaak genoemd dat het RIVM onderzoek moet doen naar *ziektes/infecties* (50%), *volksgezondheid* (47%), *bevolkingsonderzoeken* (34%), *veiligheid van (giftige) stoffen en producten* (34%), *veiligheid van stoffen* (26%) en *doorgaan waar het RIVM mee bezig was* (38%). Nederlanders uit Oost noemen minder vaak dat het RIVM onderzoek moet doen naar *vaccinaties* (55%). In Zuid vinden ze vaker dat het RIVM onderzoek moet doen naar *ziektes/infecties* (65%), *vaccinaties* (65%), *volksgezondheid* (62%), *bevolkingsonderzoeken* (50%) en *luchtkwaliteit* (44%). In de randgemeenten willen ze dat het RIVM *bevolkingsonderzoeken* doet (57%), *onderzoek naar overlast van ziekten door ongedierte* (54%), *bodem-, water- en luchtkwaliteit* (52%), *luchtkwaliteit* (52%), *voedsel* (51%) en *doorgaan waar het RIVM mee bezig was* (62%).

Waar vind jij dat het RIVM onderzoek naar moet doen?

(Basis – allen)

5. Resultaten
COVID-19

Rol RIVM bij COVID-19

Rol RIVM vooral gezien als adviseur over maatregelen om COVID-19 te bestrijden

Ruim driekwart (77%) van de Nederlanders denkt dat het RIVM als taak had om te adviseren over maatregelen ter bestrijding van COVID-19. Daarnaast weet drie vijfde (63%) dat het RIVM deelnam aan het OMT.

Ruim de helft (56%) weet dat het RIVM adviseerde over manieren om de naleving van coronagedragsregels te stimuleren en twee op de vijf (41%) noemt de coördinatie van de COVID-19 vaccinaties.

Verder weet een derde van de Nederlanders (34%) dat het RIVM als rol had om de naleving van coronagedragsregels in de bevolking te onderzoeken.

Ten onrechte denkt circa drie tiende dat het RIVM zich bezighield met het ontwikkelen van vaccins tegen COVID-19 (33%) en de inkoop van vaccins tegen COVID-19 (28%).

Een tiende (8%) denkt dat het RIVM zich met geen van de taken bezighoudt.

In maart 2020 brak in Nederland de coronapandemie uit (COVID-19). Welke van de volgende taken denk je dat het RIVM daarbij had?

(Basis – allen)

Rol RIVM bij COVID-19

Rol RIVM vooral gezien als adviseur over maatregelen om COVID-19 te bestrijden

👤 Vrouwen weten vaker dat het RIVM als taak had om te adviseren over maatregelen ter bestrijding van COVID-19 (80% vs. 73%) en over manieren om de naleving van coronagedragsregels te stimuleren (59% vs. 53%) dan mannen. Ook denken zij ten onrechte vaker dat het RIVM vaccins tegen COVID-19 te ontwikkelen (38% vs. 27%) en vaccins tegen COVID-19 in te kopen (31% vs. 24%).

📅 45-plussers weten vaker dat het RIVM als taak heeft om te adviseren over maatregelen om COVID-19 te bestrijden (82%-83%). 25-44 jarigen weten dit juist minder vaak (66%-68%). 55-plussers weten daarnaast vaker dat het RIVM deelnam aan het OMT (70%-72%), 25-34 jarigen weten dit juist vaker niet (52%-53%). 18-44 jarigen weten verder minder vaak dat het RIVM adviseert over manieren om de naleving van coronagedragsregels te stimuleren (47%-51%). 65-plussers weten dit juist vaker wel (65%). Ook weten zij vaker dat het RIVM de COVID-19 vaccinaties coördineert (46%). 25-34 jarigen weten dit minder vaak (34%). 18-24 jarigen zijn er relatief vaker van op de hoogte wat het RIVM de naleving van de coronagedragsregels onderzoekt (42%), maar denken ook ten onrechte vaker dat het RIVM vaccins tegen COVID-19 ontwikkelt (39%). 65-plussers denken juist vaker onterecht dat het RIVM vaccins tegen COVID-19 inkoop (32%).

🎓 Hoogopgeleiden weten vaker dat het RIVM deelnam aan het OMT (68%) en denken minder vaak dat zij vaccins tegen COVID-19 ontwikkelden (21%) of inkopen (23%). Midden-opgeleiden denken juist vaker wel (onterecht) dat het RIVM de vaccins ontwikkelt (39%). Laagopgeleiden denken minder vaak dat het RIVM deelnam aan het OMT (53%), adviseert over maatregelen (67%), de naleving van coronagedragsregels onderzoekt (27%), adviseert over manieren om de naleving van deze regels te stimuleren (48%) en de vaccinaties coördineert (36%).

📍 In de 3 grote gemeenten denken Nederlanders minder vaak dat het RIVM adviseert over COVID-19 maatregelen (64%), deelneemt aan het OMT (54%), adviseert over manieren om naleving van gedragsregels te stimuleren (48%) en de vaccinaties coördineert (35%). In West denkt men minder vaak dat het RIVM vaccins tegen COVID-19 inkoop (23%). In Zuid en de randgemeenten denkt men vaker dat het RIVM de vaccinaties coördineert (respectievelijk 46%; 54%). In de randgemeenten denken Nederlanders aanzienlijk minder vaak dat het RIVM ook de naleving van coronagedragsregels onderzoekt (15%).

In maart 2020 brak in Nederland de coronapandemie uit (COVID-19). Welke van de volgende taken denk je dat het RIVM daarbij had?

(Basis – allen)

Beoordeling taken RIVM bij COVID-19

Taken RIVM rondom COVID-19 worden grotendeels positief beoordeeld

Een ruime meerderheid van de Nederlanders (61%) staat over het algemeen (zeer) positief tegenover de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen ter bestrijding van COVID-19.

Ruim de helft (55%) is ook (zeer) te spreken over de advisering van het RIVM over manieren om de naleving van gedragsregels te stimuleren.

Verder is de helft (50%) (zeer) positief over de manier waarop het RIVM de COVID-19 vaccinaties coördineert.

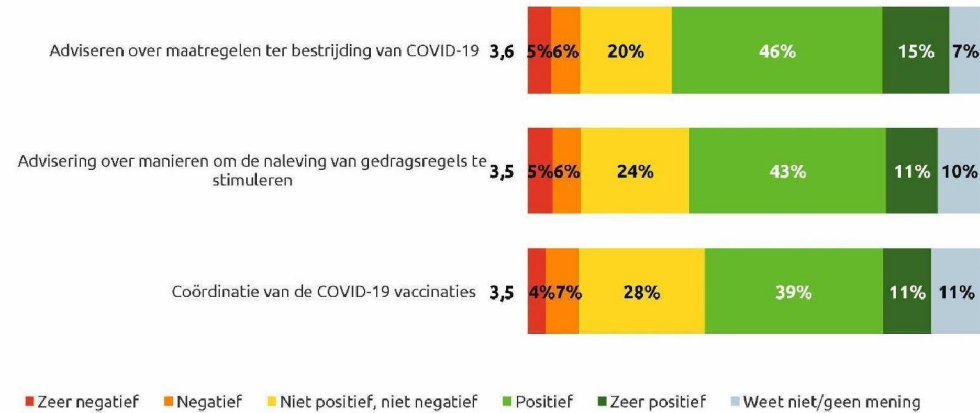
25-34 jarigen zijn negatiever over de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen ter bestrijding van COVID-19 (3,5) en de coördinatie van de COVID-19 vaccinaties (3,4). 65-plussers zijn hier juist positiever over (respectievelijk 3,9; 3,7). 25-34 jarigen en 45-54 jarigen zijn gemiddeld negatiever over de advisering van het RIVM over manieren om de naleving van gedragsregels te stimuleren (beiden 3,4). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen juist positiever (respectievelijk 3,7; 3,8).

Hoogopgeleiden zijn positiever over de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen (3,8).

In Oost is men negatiever over de manier waarop het RIVM adviseert over maatregelen (3,5) en de advisering over manieren om de naleving van gedragsregels te stimuleren (3,4). Over dat laatste zijn mensen in de 3 grote gemeenten juist positiever (3,8). Ook zijn zij positiever over de coördinatie van de COVID-19 vaccinaties (3,6).

In hoeverre sta je over het algemeen positief of negatief tegenover de manier waarop het RIVM de volgende taken heeft uitgevoerd?

(Basis – allen, n=1.683)

Uitvoering vaccinaties COVID-19

Minderheid van de Nederlanders is te spreken over vaccinatiesnelheid

Bijna de helft van de Nederlanders vindt de volgorde waarin verschillende groepen in de samenleving gevaccineerd zijn (zeer) goed (48%), evenals de wijze waarop rekening is gehouden met bijwerkingen van vaccins (47%).

Een minderheid (39%) is echter te spreken over de snelheid van vaccineren.

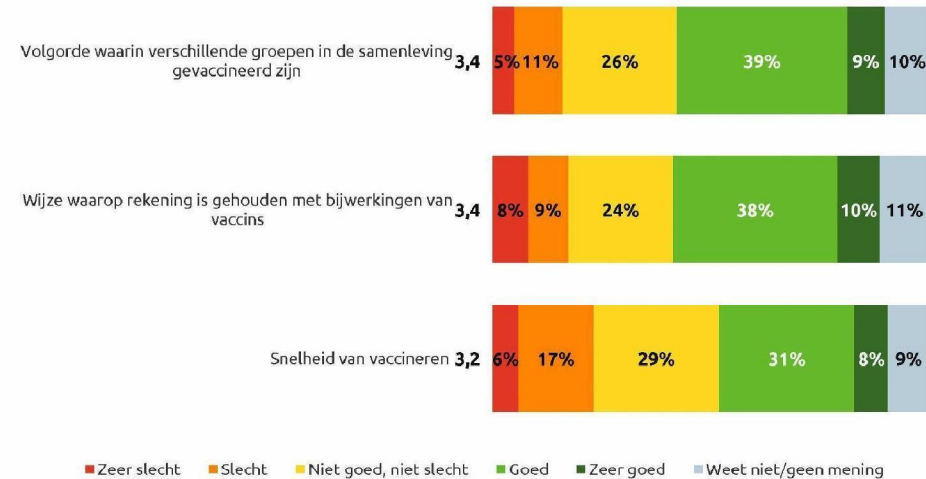
Mannen zijn positiever over de volgorde waarin verschillende groepen in de samenleving gevaccineerd zijn (3,5 vs. 3,3), de wijze waarop rekening is gehouden met bijwerkingen van vaccins (3,4 vs. 3,3) en de snelheid van vaccineren (3,3 vs. 3,1) dan vrouwen.

18-24 jarigen zijn negatiever over de wijze waarop rekening is gehouden met bijwerkingen van vaccins (3,2). 65-80 jarigen zijn hier juist positiever over (3,6). 18-24 jarigen zijn wel meer te spreken over de snelheid van vaccineren (3,4). 55-64 jarigen zijn hier juist negatiever over (3,1).

Hoogopgeleiden zijn positiever over de snelheid van vaccineren (3,3) en de wijze waarop rekening is gehouden met bijwerkingen van vaccins (3,5). Midden-opgeleiden zijn over dit laatste juist negatiever (3,3).

In de 3 grote gemeenten zijn Nederlanders positiever over de volgorde waarin verschillende groepen in de samenleving gevaccineerd zijn (3,6), de wijze waarop rekening is gehouden met bijwerkingen van vaccins (3,6) en de snelheid van vaccineren (3,4). In West zijn mensen juist minder te spreken over de snelheid van vaccineren (3,1).

Hoe beoordeel je de manier waarop de vaccinaties tegen COVID-19 ('corona') zijn uitgevoerd op de volgende aspecten?
(Basis – allen, n=1.683)

Adviezen

Meerderheid neemt aan dat kabinet meeste adviezen van RIVM overnam

Een kleine meerderheid (59%) van de Nederlanders gaat er vanuit dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen van het RIVM overnam.

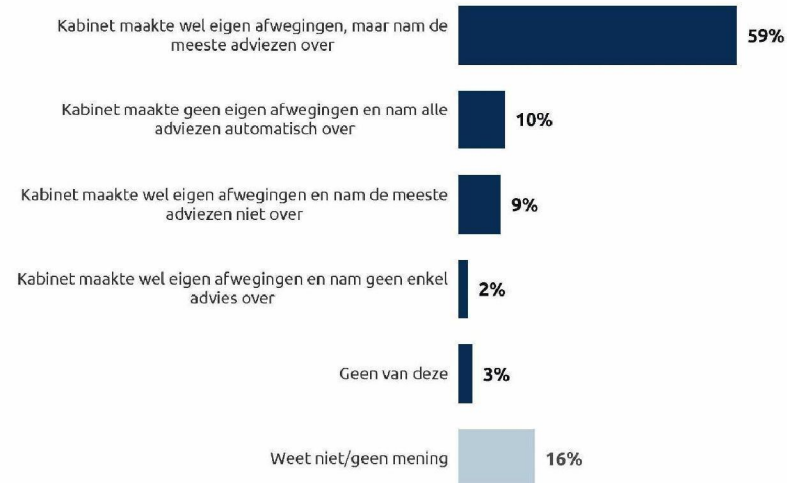
Een tiende (10%) denkt dat het kabinet *geen* eigen afwegingen maakte en *alle* adviezen van het RIVM overnam.

Eveneens een tiende (9%) denkt dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte en de meeste adviezen van het RIVM *niet* overnam.

2% denkt dat het kabinet *geen enkel* advies overnam.

Welke van de volgende uitspraken omschrijft volgens jou het best hoe het kabinet over het algemeen is omgegaan met de adviezen van het RIVM over maatregelen ter bestrijding van COVID-19 ('corona')? (Basis – allen, n=1.683)

Mannen denken vaker dan vrouwen dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen overnam (62% vs. 56%). Vrouwen geven vaker aan het niet te weten (19% vs. 14%).

25-34 jarigen en 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen overnam (respectievelijk 47%; 53%). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken dit juist vaker wel (respectievelijk 66%; 71%). 25-34 jarigen geven vaker aan te denken dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte en de meeste adviezen van het RIVM *niet* overnam (17%), of dat zij het niet weten (21%).

Hoogopgeleiden denken vaker dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen overnam (70%). Zij denken minder vaak dat het kabinet *geen* eigen afwegingen maakte en *alle* adviezen automatisch overnam (4%). Bij laagopgeleiden is dit precies andersom (respectievelijk 47%; 16%). Zij geven bovendien veel vaker aan het niet te weten (26%).

In de 3 grote gemeenten denkt men minder vaak dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen overnam (47%). Zij denken juist vaker dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte en de *meeste* adviezen niet overnam (17%) of *geen enkel* advies overnam (7%). In Zuid denkt men vaker dat het kabinet *geen* eigen afwegingen maakte en *alle* adviezen automatisch overnam. In de randgemeenten denken Nederlanders vaker dat het kabinet *wel* eigen afwegingen maakte, maar de *meeste* adviezen overnam (72%).

Beïnvloeders van waardering

Beïnvloeders van waardering

Door middel van aanvullende analyses is in 2019 onderzocht welke factoren de mate van waardering van het RIVM (mede) bepalen; de zogenoemde 'beïnvloeders'. Naast de factoren die in het vorige hoofdstuk behandeld zijn, zijn hiertoe aanvullende stellingen uitgevraagd over het imago van het RIVM. De gegeven antwoorden op deze stellingen worden op volgende pagina's geclusterd behandeld.

De elf (potentiële) beïnvloeders die we in 2019 vonden zijn dit keer opnieuw geanalyseerd om tot een actueel beeld te komen van factoren die de waardering voor het RIVM verklaren. Het gaat om de volgende analyses:

1. **Betrouwbaarheidsanalyse:** mate van samenhang tussen acht sets van stellingen over het RIVM ('waardenconcepten') die in 2019 sterk bleken samen te hangen en inhoudelijk interpreteerbaar waren. Op basis hiervan zijn schalen gemaakt die input vormden voor de volgende stap.
2. **Correlatieanalyse:** sterkte van het verband tussen deze acht waardenconcepten en drie overige factoren met de algemene waardering van het RIVM.
3. **Regressieanalyse:** analyse van de autonome statistisch effect van de waardenconcepten en factoren op de waardering van het RIVM. Hieruit zijn dit keer acht (in 2019 zes) beïnvloeders van waardering naar voren gekomen.

De uitkomsten van deze analyses worden in de hier op volgende pagina's toegelicht.

Potentiële beïnvloeders | Betrouwbaarheidsanalyse

De acht waardenconcepten en drie overige vragen die sterk samenhangen met waardering

Acht waardenconcepten

Mate van onafhankelijkheid (.94*)

- Ik geloof dat het RIVM opkomt voor het algemene belang van onze maatschappij
- Het RIVM is onafhankelijk
- Het RIVM laat zich niet beïnvloeden in de resultaten van hun onderzoeken
- Het RIVM krijgt geen geld van commerciële organisaties
- Het RIVM durft kritische standpunten in te nemen
- Het RIVM laat zich niet beïnvloeden in de manier van onderzoek
- Het RIVM heeft geen commerciële belangen

Mate van bescherming bieden (.54**)

- Ik denk dat de gezondheid van Nederlanders goed beschermd wordt door het RIVM
- Ik denk dat het milieu in Nederland goed beschermd wordt door het RIVM***

Mate van proactiviteit (.91*)

- Het RIVM houdt goed in de gaten wat er leeft en speelt in de samenleving
- Het RIVM denkt vooruit en onderneemt actie om gevaarlijke situaties te voorkomen
- Het RIVM legt goed uit wat ik nu kan doen om risico's voor mijn gezondheid en in mijn leefomgeving te voorkomen
- Het RIVM geeft duidelijk advies, zodat iedereen het kan begrijpen

Mate van deskundigheid (.89*)

- Medewerkers van het RIVM hebben verstand van zaken
- Het RIVM is expert op het gebied van volksgezondheid en milieu
- Het advies van het RIVM is objectief en gebaseerd op feiten

Mate van vertrouwen in informatie en advies (.75**)

- Ik heb vertrouwen in de informatie van het RIVM over vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma
- Ik vertrouw op de adviezen van het RIVM***

Mate van betrouwbaarheid (.89*)

- Het RIVM is eerlijk en oprecht
- Het RIVM werkt altijd heel zorgvuldig
- Ik denk dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft

Mate van bureaucratisch functioneren (.75**)

- Het RIVM komt pas in actie als het te laat is
- Het RIVM is moeilijk te bereiken als ik informatie of advies zou willen
- Het RIVM is een bureaucratische organisatie

Mate van vooringenomenheid (.81*)

- Het RIVM brengt alleen die resultaten in de publiciteit waar de organisatie zelf belang bij heeft
- Het advies van het RIVM is ook maar een mening
- Het RIVM is arrogant; ik denk dat het RIVM zich verheven voelt boven de Nederlandse burger

Drie overige factoren die sterk correleren met de mate van waardering van het RIVM

Mate van inclusiviteit

Het RIVM is er ook voor mij

Mate van bestaansrecht

In hoeverre vind je het belangrijk of onbelangrijk dat er in Nederland een organisatie als het RIVM is? (5-punt Likertschaal, van 1 "Helemaal niet belangrijk" t/m 5 "Zeer belangrijk", plus een mogelijkheid om "Weet niet" te antwoorden)

Mate van samenwerking

Ik denk dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties

*Interne samenhang: Cronbachs alpha (min. 0 en max. 1)

**Interne samenhang: Pearsons r (min. -1 en max. 1)

***De stelling 'Het RIVM is ouderwets' is deze meting niet meer meegenomen.

****De stelling 'Ik heb vertrouwen in de informatie van het RIVM over de bevolkingsonderzoeken' is deze meting niet meer meegenomen.

Verdieping imago | Mate van bescherming bieden

Meerderheid denkt dat RIVM volksgezondheid goed beschermt; minderheid milieu

Op deze en de hier op volgende pagina's worden de resultaten op de 32 aanvullende imago-stellingen per waardenconcept behandeld. Stellingen die niet tot een waardenconcept geclusterd konden worden, worden op het eind apart behandeld. Een van de waardenconcepten, de mate van vertrouwen in informatie en advies, is gevormd op basis van drie stellingen uit het eerder behandelde deel van het onderzoek. Ook een van de drie overige factoren, de mate van bestaansrecht, is al in dit rapport behandeld.

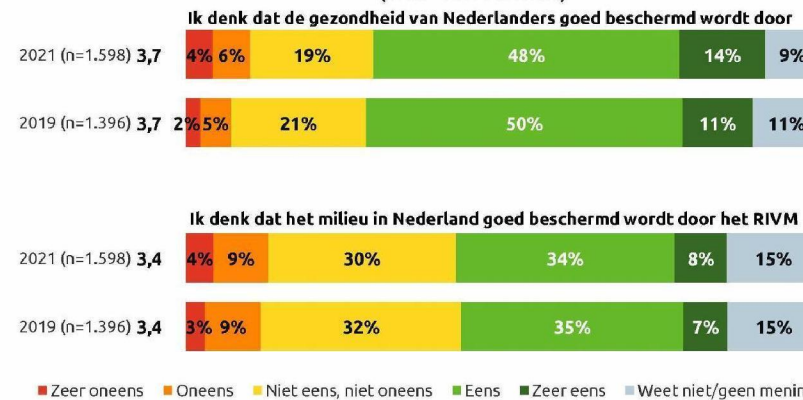
RIVM-kenners zijn er (net als in 2019) meer van overtuigd dat hun gezondheid goed beschermd wordt door het RIVM (62%) dan dat het milieu door het RIVM beschermd wordt (43%).

35-44 jarige RIVM-kenners denken in mindere mate dat de gezondheid van Nederlanders goed beschermd wordt door het RIVM (3,5). 65-plussers denken juist vaker van wel (3,8). Ook zijn zij er meer van overtuigd dat het RIVM het milieu in Nederland goed beschermt (3,6).

Midden-opgeleide RIVM-kenners zijn er minder van overtuigd dat het RIVM het milieu in Nederland goed beschermt (3,3).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?*

(Basis – RIVM-kenners)

*Deze stellingen zijn toegevoegd in 2019, waardoor er geen gegevens beschikbaar zijn over de voorgaande metingen. Dit geldt voor (vrijwel) alle hierop volgende stellingen. Indien er wel vergelijking met 2017 mogelijk is, dan wordt dit alleen getoond met een rood of groen pijltje bij de resultaten van 2019.

Verdieping imago | Mate van deskundigheid

Ruime meerderheid vindt het RIVM deskundig

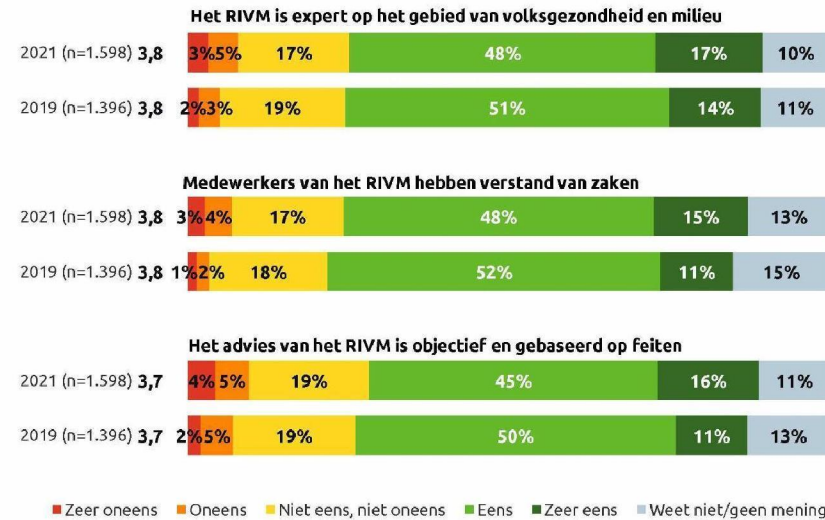
Een ruime meerderheid, circa drie vijfde, van de RIVM-kenners vindt dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (63%), dat het RIVM expert is op het gebied van volksgezondheid en milieu (64%) en dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (61%).

65-80 jarige RIVM-kenners vinden vaker dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (3,9), dat zij expert zijn op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9) en dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,8). Ook 55-64 jarigen vinden het RIVM vaker expert op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9). 35-44 jarigen vinden dit juist minder vaak. Ook vindt deze groep het advies van het RIVM minder vaak objectief en gebaseerd op feiten (3,6).

Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden meer dan gemiddeld dat medewerkers van het RIVM verstand van zaken hebben (3,9), dat het RIVM expert is op het gebied van volksgezondheid en milieu (3,9), dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,8). Midden-opgeleiden zijn het hier allemaal minder vaak mee eens (respectievelijk 3,7; 3,7; 3,6).

RIVM-kenners uit Noord vinden minder vaak dat RIVM-medewerkers verstand hebben van zaken (3,6). Kenners uit de randgemeenten vinden juist vaker van wel (4,0). RIVM-kenners uit de 3 grote gemeenten vinden vaker dat het advies van het RIVM objectief is en gebaseerd op feiten (3,9).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?
(Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van betrouwbaarheid

RIVM iets minder betrouwbaar gevonden dan in 2019

Ruim de helft van de RIVM-kenners vindt dat het RIVM altijd heel zorgvuldig werkt (56%), eerlijk en oprecht is (55%) en een uitstekende reputatie heeft (52%).

In vergelijking met 2019 denken iets minder RIVM-kenners dat het RIVM eerlijk en oprecht is (55% vs. 57%) en dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (52% vs. 58%).

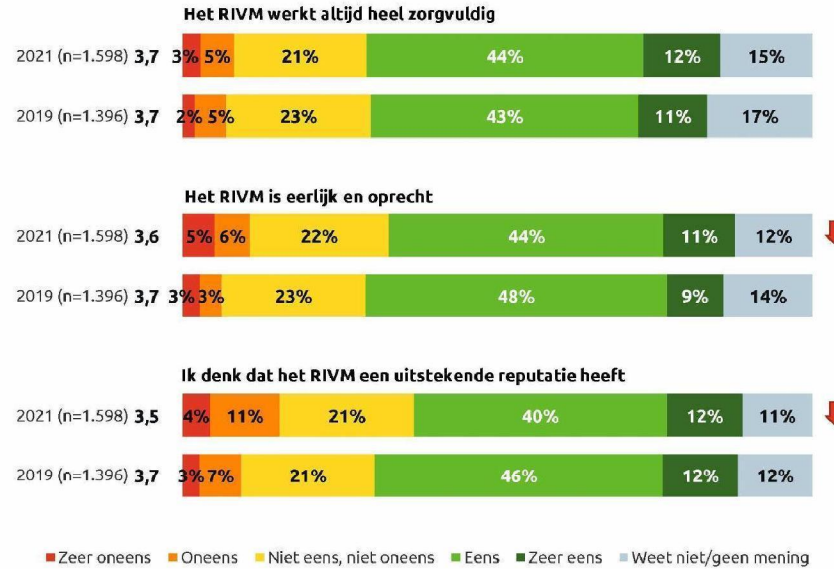
Mannelijke RIVM-kenners denken vaker dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft dan vrouwen (3,6 vs. 3,4).

18-24 jarige RIVM-kenners én 65-80 jarigen vinden vaker dat het RIVM zorgvuldig werkt (beiden 3,8). 25-34 jarigen en 35-44 jarigen vinden dit juist minder vaak (respectievelijk 3,6; 3,5). Ook vinden 35-44 jarigen het RIVM minder eerlijk en oprecht (3,4). De verwachte reputatie van het RIVM lijkt toe te nemen naarmate de leeftijd toeneemt. 18-24 jarigen, 25-34 jarigen en 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (respectievelijk 3,2; 3,3; 3,4), 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken juist vaker van wel (respectievelijk 3,7; 3,8).

Hoogopgeleide RIVM-kenners vinden het RIVM vaker eerlijk en oprecht (3,7). Midden-opgeleiden vinden minder vaak dat het RIVM zorgvuldig werkt (3,6) en dat zij een uitstekende reputatie heeft (3,4). Laagopgeleiden denken juist vaker wel dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (3,7).

In de 3 grote gemeenten denken RIVM-kenners vaker dat het RIVM eerlijk en oprecht is (3,7). In de randgemeenten denkt men vaker dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft (3,8).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent? (Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van onafhankelijkheid

RIVM wordt iets minder onafhankelijk gevonden dan in 2019

Het RIVM wordt over het algemeen vaker als onafhankelijk dan afhankelijk gezien. Zo geloven circa zeven op de tien (68%) RIVM-kenners dat het RIVM opkomt voor het algemene belang van onze maatschappij. Ook denkt een kleine meerderheid (57%) dat het RIVM kritische standpunten in durft te nemen.

Ruim twee vijfde denkt dat het RIVM geen commerciële belangen heeft (42%), zij zich niet laten beïnvloeden in hun manier van onderzoek (43%) en in de resultaten van hun onderzoek (41%), en dat het RIVM onafhankelijk is (47%).

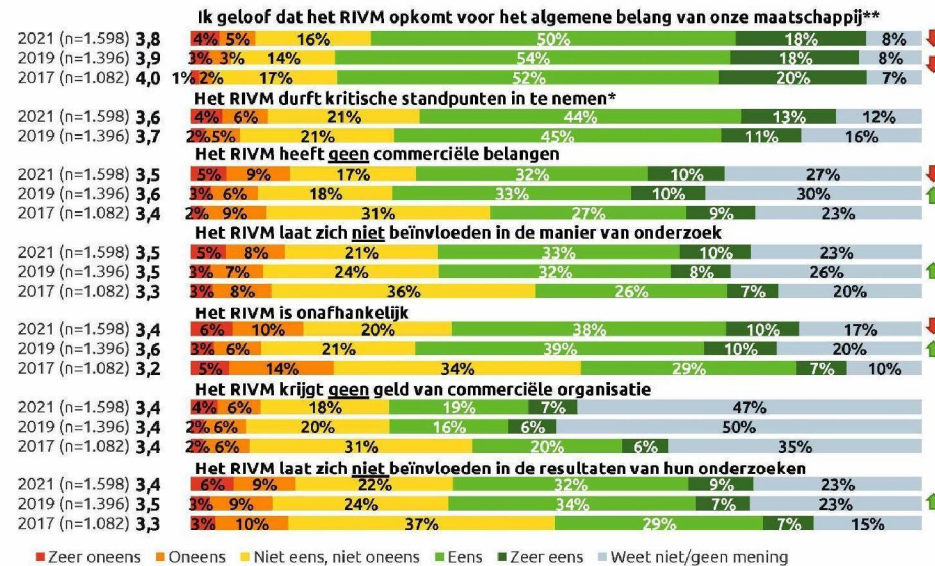
Ongeveer een kwart (26%) denkt dat het RIVM geen geld krijgt van commerciële organisaties, maar bijna de helft geeft aan het niet te weten (47%).

⌚ Waar de vernomen mate van onafhankelijkheid in 2019 toenam, zien we nu een kleine daling. Dit zit hem met name in het geloof dat het RIVM opkomt voor het algemene belang van onze maatschappij (68% vs. 72% (zeer) eens), de overtuiging dat het RIVM geen commerciële belangen heeft (42% vs. 43%) en dat het RIVM onafhankelijk is (47% vs. 49%).

*Deze stelling is toegevoegd in 2019.

**Deze stellingen zijn in formulering gewijzigd in 2019. De eerste stelling luidde in 2017: 'Ik geloof dat het RIVM het maatschappelijk belang dient', de tweede: 'Het RIVM is onafhankelijk, omdat het een overheidsorganisatie is'. Hierdoor is niet zuiver vast te stellen of veranderingen van het gemiddelde toentertijd toe te schrijven zijn aan veranderingen in de mening van de Nederlandse bevolking.

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?
(Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van onafhankelijkheid

Uitsplitsing naar subgroepen

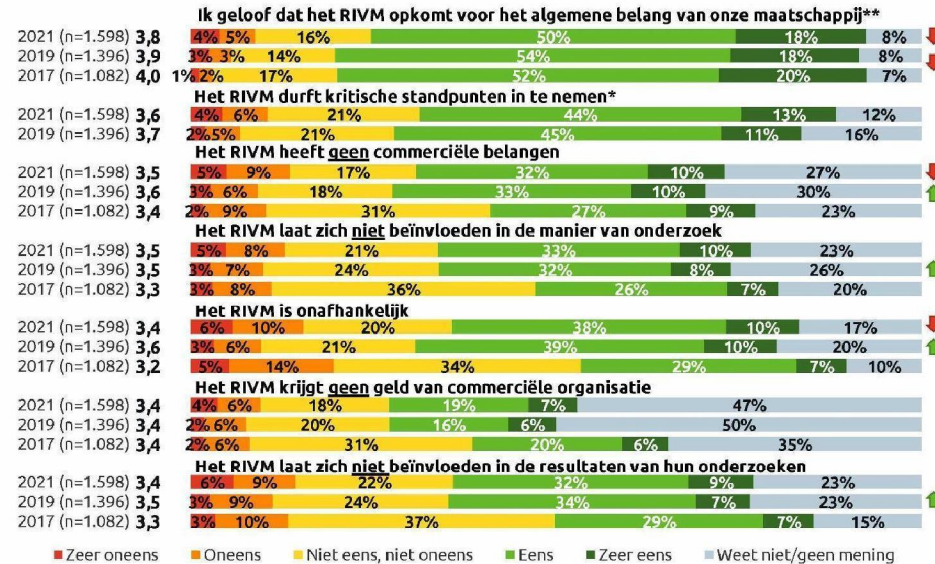
Vrouwelijke RIVM-kenners zeggen vaker dat het RIVM zich niet laat beïnvloeden bij de manier van onderzoek dan mannen (3,5 vs. 3,4).

65-80 jarige RIVM-kenners geloven vaker dat het RIVM opkomt voor het algemene belang van de maatschappij (3,9), dat het RIVM onafhankelijk is (3,6), dat zij zich niet laten beïnvloeden in hun manier van onderzoek (3,6) en de resultaten daarvan (3,6), dat zij geen commerciële belangen hebben (3,6) en dat zij kritische standpunten in durven te nemen (3,8). 35-44 jarigen denken dit over laatste twee punten minder vaak (respectievelijk 3,2; 3,5). 18-24 jarigen denken minder vaak dat het RIVM zich niet laat beïnvloeden in de resultaten van hun onderzoeken (3,2).

Hoogopgeleide RIVM-kenners denken vaker dat het RIVM geen commerciële belangen heeft (3,6), geen geld krijgt van commerciële organisaties (3,5) opkomt voor het algemene belang van de maatschappij (3,9), zich niet laat beïnvloeden in de resultaten van hun onderzoeken (3,5), de manier van onderzoek doen (3,6) en dat het RIVM onafhankelijk is (3,6). Midden-opgeleiden zijn het op deze laatste vier punten juist minder vaak eens (respectievelijk 3,7; 3,3; 3,4; 3,4).

RIVM-kenners in Oost denken vaker dat het RIVM geen commerciële belangen heeft (3,6; in Noord juist minder vaak: 3,2). In de 3 grote gemeenten denken ze vaker dat het RIVM onafhankelijk is en geen geld krijgt van commerciële organisaties (respectievelijk 3,6; 3,6; in Zuid juist minder vaak: 3,3; 3,1). Ook denken ze in de 3 grote gemeenten vaker dat het RIVM zich niet laat beïnvloeden in de resultaten van hun onderzoeken (3,6).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent? (Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van vooringenomenheid

RIVM wordt nu iets vooringenomener gevonden dan twee jaar geleden

Als we kijken naar de mate van vooringenomenheid van het RIVM, zien we dat de groep RIVM-kenners die het RIVM *niet* vooringenomen vindt, nog altijd groter is dan de groep die dit wel vindt: 47% is het oneens met de stelling dat het RIVM arrogant is (vs. 24% eens), 37% met de stelling dat het advies ook maar een mening is (vs. 30%) en 31% denkt *niet* dat het RIVM alleen die resultaten in de publiciteit brengt waar de organisatie belang bij heeft (vs. 27% wel).

🕒 Wel is het aantal RIVM-kenners dat het RIVM vooringenomen vindt iets toegenomen ten opzichte van 2019. Zo is de groep die denkt dat het RIVM alleen die resultaten in de publiciteit brengt waar zij zelf belang bij hebben gegroeid (27% vs. 22%), evenals de groep die het RIVM arrogant vindt (24% vs. 18%).

👤 Mannelijke RIVM-kenners vinden het RIVM vaker arrogant dan vrouwen (2,8 vs. 2,5).

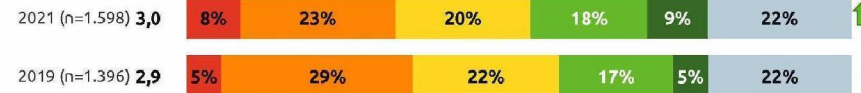
📅 18-24 jarige en 25-34 jarige RIVM-kenners denken vaker dat het RIVM alleen resultaten naar buiten brengt waar zij belang bij hebben (respectievelijk 3,3; 3,2). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken dit juist minder vaak (respectievelijk 2,8; 2,8). Ook denken 25-44 jarigen vaker dat het advies van het RIVM ook maar een mening is (3,1); 65-plussers juist minder vaak (2,8). 25-44 jarigen vinden het RIVM vaker arrogant (2,8), 65-plussers vinden dit minder (2,4).

🎓 Hoogopgeleiden denken minder vaak dat het RIVM alleen resultaten publiceert waar zij zelf belang bij hebben (2,7) en dat het RIVM arrogant is (2,4). Middenopgeleiden vinden dit juist vaker wel (respectievelijk 3,1; 2,8). Verder vinden hoogopgeleiden het advies van het RIVM minder vaak ook maar een mening (2,6; midden- (3,0) en laagopgeleiden (3,1) juist vaker).

📍 In de randgemeenten denken RIVM-kenners minder vaak dat de organisatie alleen resultaten publiceert waar zij belang bij hebben (2,4) en dat het RIVM arrogant is (2,2). In de 3 grote gemeenten vinden ze het advies van het RIVM vaker ook maar een mening (3,2; in West (2,8) en de randgemeenten (2,5) juist minder) en vinden ze het RIVM vaker arrogant (2,9).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?
(Basis – RIVM-kenners)

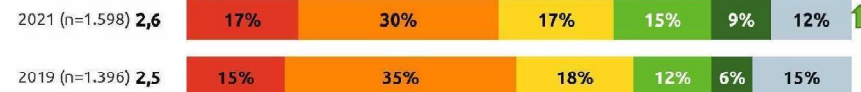
Het RIVM brengt alleen die resultaten in de publiciteit waar de organisatie zelf belang bij heeft

Het advies van het RIVM is ook maar een mening

Het RIVM is arrogant ik denk dat het RIVM zich verheven voelt boven de Nederlandse burger

■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens ■ Weet niet/geen mening

Verdieping imago | Mate van proactiviteit

Ongeveer de helft vindt RIVM proactief

Een meerderheid van de RIVM-kenners is van mening dat het RIVM goed uitlegt wat mensen kunnen doen om risico's voor hun gezondheid en leefomgeving te voorkomen (59%), duidelijke adviezen geven (61%), in de gaten heeft wat er speelt in de samenleving (57%) en vooruit denkt en actie onderneemt om gevaarlijke situaties te voorkomen (54%).

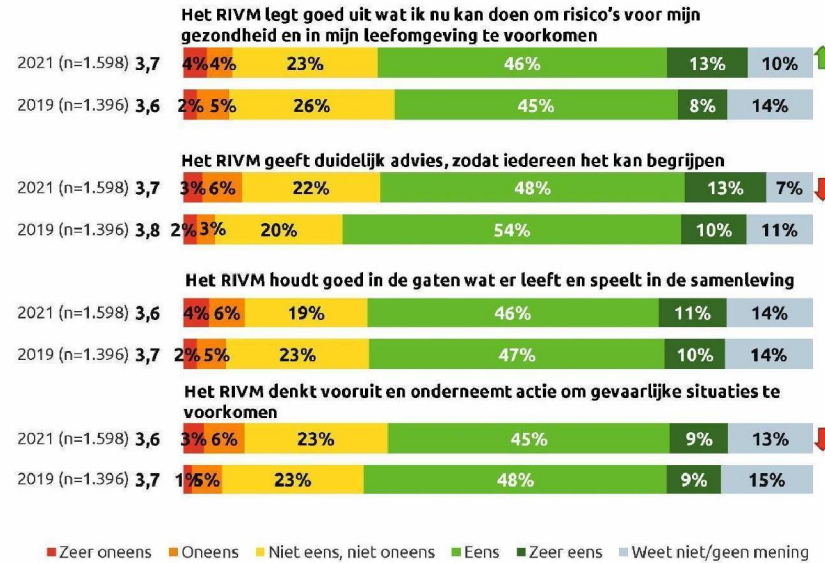
🕒 Het aantal RIVM-kenners dat vindt dat het RIVM goed uitlegt wat men kan doen om risico's te voorkomen is iets toegenomen ten opzichte van 2019 (59% vs. 53%), maar minder vinden nu dat het RIVM duidelijk advies geeft (61% vs. 64%) en dat het RIVM vooruit denkt en actie onderneemt om gevaarlijke situaties te voorkomen (54% vs. 57%).

👤 Vrouwelijke RIVM-kenners vinden vaker dan mannen dat het RIVM goed uitlegt wat men kan doen om risico's te voorkomen (3,8 vs. 3,6), duidelijk advies geeft (3,7 vs. 3,6), goed in de gaten houdt wat er speelt in de samenleving (3,7 vs. 3,5) en vooruit denkt (3,6 vs. 3,5).

📅 65-plussers vinden vaker dat het RIVM goede uitleg geeft (3,8). 35-44 jarigen vinden dat minder (3,5). 18-24 jarigen (3,8) én 65-80 jarigen (3,7) vinden vaker dat het RIVM goed in de gaten houdt wat er leeft en speelt in de samenleving; 35-44 jarigen minder (3,5). Ook vindt deze groep minder vaak dat het RIVM vooruit denkt en actie onderneemt, 55-plussers vinden vaker van wel (3,7).

📍 RIVM-kenners uit Noord vinden minder vaak dat het RIVM duidelijk advies geeft (3,5).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?
(Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van bureaucratisch functioneren

RIVM nog steeds eerder niet dan wel bureaucratisch gevonden

Net als in 2019 geeft een derde (33%) aan dat zij het RIVM een bureaucratische organisatie vinden (13% vindt van niet). Een vijfde (20%) vindt het RIVM moeilijk te bereiken als zij informatie of advies willen; 17% vindt van niet. Opvallend hier is het (wederom) hoge percentage 'weet niet' (43%). Dit kan echter worden verklaard dat waarschijnlijk maar weinig mensen hebben geprobeerd om contact op te nemen met het RIVM.

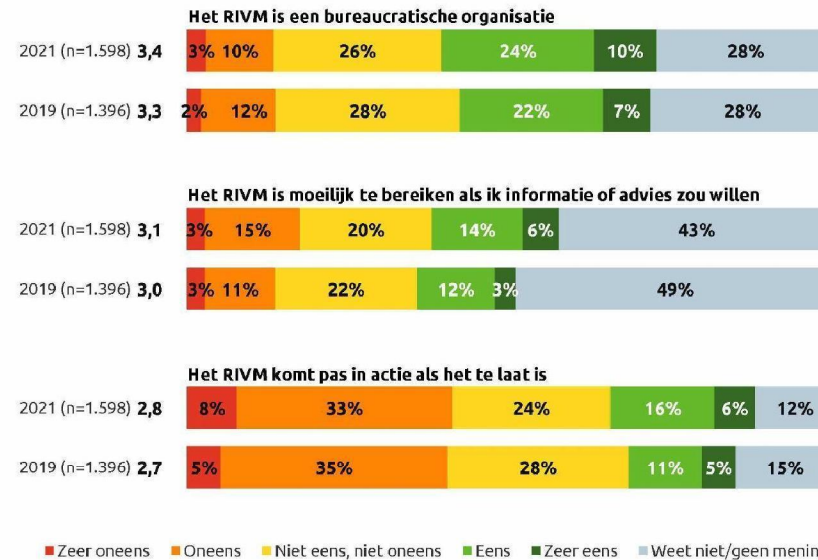
Verder vindt 22% dat het RIVM pas in actie komt als het te laat is. Een aanzienlijk grotere groep (41%) vindt echter van niet.

24-44 jarige RIVM-kenners vinden het RIVM vaker bureaucratisch (3,5). 65-80 jarigen vinden dit juist minder vaak (3,1). 35-34 jarigen vinden het moeilijker om het RIVM te bereiken als ze informatie of advies zouden willen (3,3). 18-34 jarigen vinden vaker dat het RIVM te laat in actie komt (3,2). 45-64 jarigen (2,6) en 65-80 jarigen vinden dit minder vaak (2,5).

Laagopgeleide RIVM-kenners vinden het RIVM minder bureaucratisch (3,2). Middenopgeleiden vinden het RIVM moeilijker bereikbaar (3,2). Ook vinden zij vaker dat het RIVM te laat in actie komt (2,8); laagopgeleiden vinden dit juist minder vaak (2,6).

RIVM-kenners uit de 3 grote gemeenten vinden het RIVM vaker een bureaucratische organisatie (3,6); in West juist minder (3,3). Verder vinden mensen uit de 3 grote gemeenten (3,3) en uit Noord (3,4) het RIVM moeilijker te bereiken; mensen uit Zuid (2,9) en de randgemeenten (2,8) juist minder vaak. Mensen uit de 3 grote gemeenten vinden ook vaker dat het RIVM pas te laat actie onderneemt (3,0). In West vinden ze dat minder vaak (2,7).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent? (Basis – RIVM-kenners)

Verdieping imago | Mate van openheid

Minderheid is overtuigd van de openheid van het RIVM

Een minderheid van de RIVM-kenners is overtuigd van de openheid van het RIVM. Ongeveer de helft (49%) van hen geeft aan dat de onderzoeksresultaten van het RIVM openbaar zijn. Ruim een derde (36%) denkt dat het RIVM open staat voor feedback en dat het RIVM laat zien hoe ze te werk gaat (35%).

Een kwart (24%) vindt het RIVM een gesloten organisatie die niet open staat voor nieuwe informatie en inzichten uit de samenleving. Een iets grotere groep (29%) is het hier echter niet mee eens.

Een relatief grote groep (20-28%) geeft aan niet te weten in hoeverre het RIVM open is.

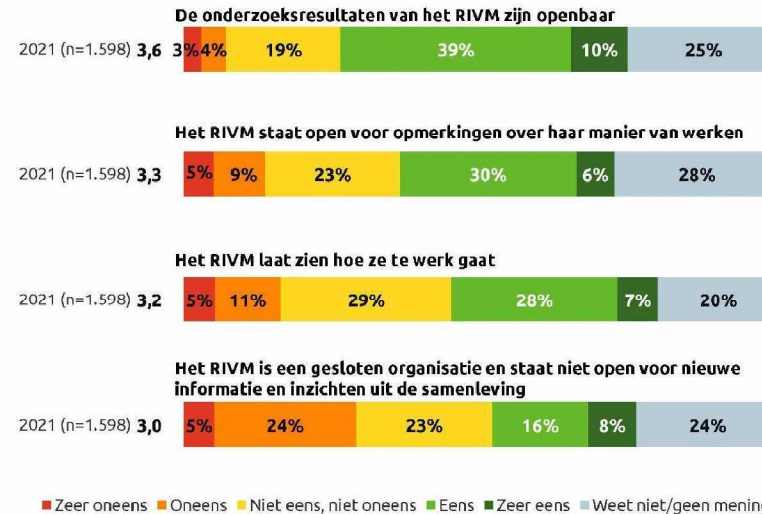
65-plussers die het RIVM kennen zeggen vaker dat de onderzoeksresultaten van het RIVM openbaar zijn (3,8) en dat het RIVM laat zien hoe ze te werk gaat (3,4). Deze groep én 55-64 jarigen vinden minder vaak dat het RIVM een gesloten organisatie is die niet open staat voor nieuwe inzichten (respectievelijk 2,7; 2,8). 25-34 jarigen (3,2) en 35-44 jarigen (3,1) vinden dit laatste vaker wet.

Hoogopgeleide RIVM-kenners zeggen vaker dat de onderzoeksresultaten van het RIVM openbaar zijn (3,7). Laagopgeleiden denken vaker van niet (3,5). Midden-opgeleiden zijn vaker van mening dat het RIVM een gesloten organisatie is die niet open staat voor nieuwe inzichten (3,1); hoogopgeleiden vinden dit juist minder vaak (2,8). Laagopgeleiden denken vaker dat het RIVM open staat voor opmerkingen over haar manier van werken (3,5); midden-opgeleiden denken dit minder vaak (3,3).

RIVM-kenners uit de 3 grote gemeenten denken vaker dat de onderzoeksresultaten van het RIVM openbaar zijn (3,5), dat het RIVM laat zien hoe ze te werk gaat (3,5) en dat ze open staat voor opmerkingen over haar manier van werken (3,6). Echter, denken zij – en mensen uit Noord – ook vaker dat het RIVM een gesloten organisatie is die niet open staat voor nieuwe informatie en inzichten uit de samenleving (respectievelijk 3,3; 3,2). In de randgemeenten denken ze dit minder vaak (2,6).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?*

(Basis – RIVM-kenners)

*Deze stellingen zijn nieuw toegevoegd in 2021 en kunnen dus niet vergeleken worden met eerdere metingen.

Verdieping imago | Overige stellingen

Minder RIVM-kenners gaan er nu vanuit dat het RIVM er ook voor hen is

De helft (50%) denkt dat het RIVM financieel afhankelijk is van de overheid. Een relatief grote groep geeft aan het niet te weten (29%).

Ruim zes tiende (65%) van de RIVM-kenners vindt dat het RIVM er ook voor hen is.

Verder denkt circa de helft (52%) dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties.

Vergeleken met 2019 is het aantal RIVM-kenners dat ervaart dat het RIVM er ook voor hen is gedaald (65% vs. 72%).

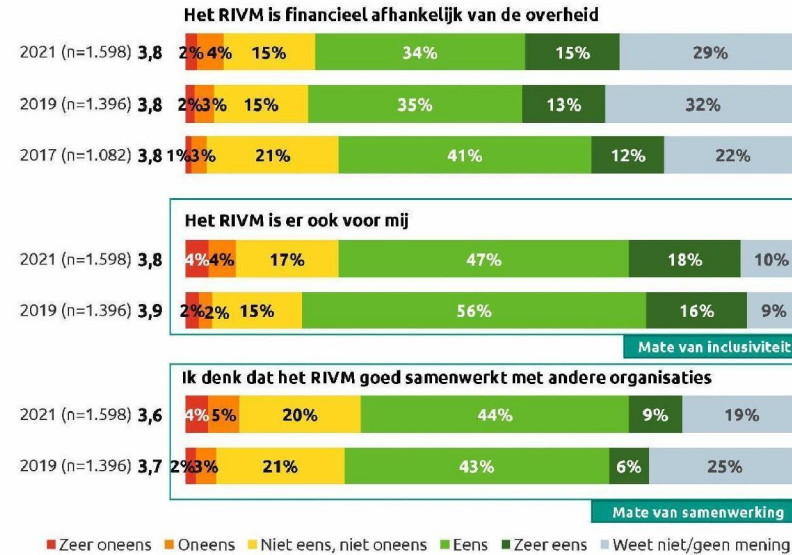
Mannelijke RIVM-kenners denken vaker dat het RIVM financieel afhankelijk is van de overheid dan vrouwen (3,9 vs. 3,7).

25-34 jarige RIVM-kenners denken minder vaak dat het RIVM financieel afhankelijk is van de overheid (3,6). 18-24 jarigen en 35-44 jarigen denken minder vaak dat het RIVM er ook voor hen is (respectievelijk 3,6; 3,7). 55-64 jarigen en 65-80 jarigen denken juist vaker van wel (respectievelijk 3,9; 4,0).

Hoogopgeleiden gaan er vaker vanuit dat het RIVM er ook voor hen is (3,9). Midden-opgeleiden gaan daar minder vanuit (3,7).

In Oost gaan RIVM-kenners er vaker vanuit dat het RIVM financieel afhankelijk is van de overheid (3,9). In Noord denkt men minder vaak dat het RIVM er ook voor hen is (3,6). In de 3 grote gemeenten gaan mensen er meer vanuit dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties (3,8).

Kun je per stelling aangeven in hoeverre je het er mee eens of oneens bent?
(Basis – RIVM-kenners)

Beïnvloeders | Regressieanalyse

In een verdiepende analyse is – net als in 2019 – achterhaald welke van de gevonden waardenconcepten en overige vragen die sterk correleren met de waardering van het RIVM ook daadwerkelijk van invloed zijn op de mate van waardering. Hiervoor is een lineaire regressie uitgevoerd, waarbij is gekeken welke specifieke waardenconcepten en overige vragen een statistisch effect hebben op deze waardering.

Afhankelijke variabele: waardering van het RIVM

In de vragenlijst is het concept 'waardering' gemeten aan de hand van een rapportcijfervraag: "Als je het RIVM zou moeten waarderen met een rapportcijfer, welk cijfer zou je het RIVM dan geven?". Respondenten die weleens iets lezen, horen of zien van of over het RIVM (= RIVM-kenners) konden een cijfer van 1 tot en met 10 geven, waarbij uitgelegd werd dat een '1' staat voor zeer slecht en een '10' voor uitstekend (plus een mogelijkheid om "Weet niet" te antwoorden). Enkel RIVM-kenners die hun mate van waardering hebben aangegeven, zijn meegenomen in deze analyse. In totaal waren dit 1.537 respondenten (96% van het totaal).

Onafhankelijke variabelen: 8 waardenconcepten en 3 overige vragen

De acht hiervoor genoemde waardenconcepten en drie overige vragen kunnen in grote mate de waardering van het RIVM verklaren (69% verklaarde variantie). Na regressieanalyse blijken acht van die elf factoren daadwerkelijk een significant effect te hebben op de mate van waardering.* Die bepalende factoren noemen we in dit onderzoek 'beïnvloeders'. Op de volgende pagina tonen we deze acht factoren die de waardering significant beïnvloeden. Op de pagina daarna is vervolgens een schematische weergave van het beïnvloedingsmodel weergegeven. Dat laat zien in welke mate de acht beïnvloeders samenhangen met de waardering van het RIVM en of dit verband positief of negatief is.

**We bedoelen hier dat deze zes factoren een statistisch effect hebben: een hogere score op een beïnvloeder gaat samen met een hogere of lagere score op de waardering van het RIVM, gecorrigeerd voor de effecten van de andere factoren. Daarbij doen we de aanname dat daarbij sprake is van causale samenhang: de hogere score op de beïnvloeder heeft invloed op de waardering. Causaliteit kan echter niet met zekerheid worden vastgesteld bij dit type onderzoek.*

Beïnvloeders van waardering | Resultaten

Acht factoren significant van invloed op waardering RIVM

In welke mate Nederlanders het RIVM waarderen, wordt mede bepaald door hoe zij denken over andere aspecten van het RIVM. In totaal zijn er acht beïnvloeders die een statistisch significant effect hebben op de mate waarin Nederlanders het RIVM waarderen.

Factoren met een **positief verband** (in volgorde van sterkte):

1. Mate van vertrouwen in informatie en advies

Schaal op basis van 2 stellingen

Gemiddelde score: 3,8 (schaal van 1 tot 5)

Sterk positief verband

2. Mate van bestaansrecht

Enkele stelling

Gemiddelde score: 4,4 (schaal van 1 tot 5)

Sterk positief verband

3. Mate van betrouwbaarheid

Schaal op basis van 3 stellingen

Gemiddelde score: 3,6 (schaal van 1 tot 5)

Positief verband

4. Mate van deskundigheid

Schaal op basis van 3 stellingen

Gemiddelde score: 3,7 (schaal van 1 tot 5)

Positief verband

5. Mate van samenwerking

Enkele stelling

Gemiddelde score: 3,6 (schaal van 1 tot 5)

Positief verband

6. Mate van inclusiviteit

Enkele stelling

Gemiddelde score: 3,8 (schaal van 1 tot 5)

Licht positief verband

7. Mate van proactiviteit

Schaal op basis van 4 stellingen

Gemiddelde score: 3,6 (schaal van 1 tot 5)

Licht positief verband

8. Mate van bescherming

Schaal op basis van 2 stellingen

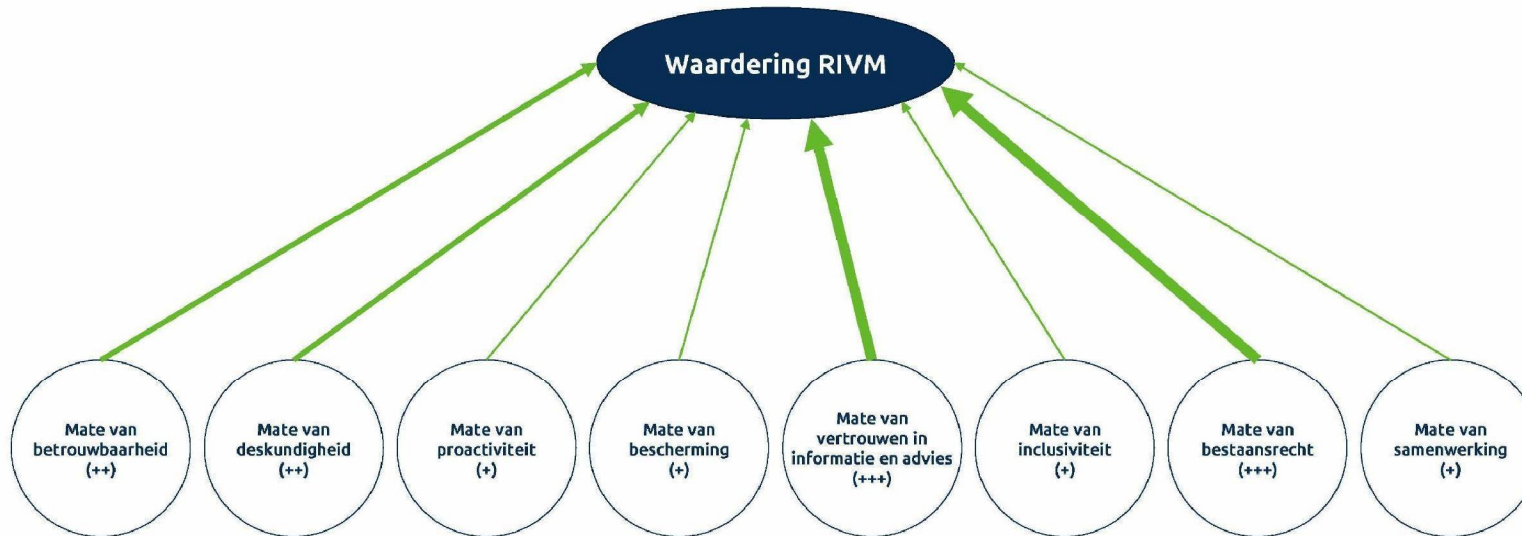
Gemiddelde score: 3,5 (schaal van 1 tot 5)

Licht positief verband

Toelichting schaalgemiddelden

De beïnvloeders zijn schalen of stellingen op een vijfpuntsschaal, lopend van 1 (negatief; bijvoorbeeld dat iemand zeer weinig belang hecht aan het bestaan van een organisatie als het RIVM in Nederland) tot 5 (positief; bijvoorbeeld dat iemand zeer veel belang hieraan hecht). 3 is het middelpunt van de schaal. De score van een respondent op de beïnvloeders wordt bepaald door het gemiddelde van zijn of haar scores op de onderliggende stellingen.

Beïnvloeders van waardering | Beïnvloedingsmodel

Voorbeeld: de mate van betrouwbaarheid die iemand het RIVM toedicht, houdt sterk positief verband met de waardering. Hoe betrouwbaarder men het RIVM vindt, hoe hoger men het RIVM waardeert.

Beïnvloeders van waardering | Aanknopingspunten (1/4)

1. Mate van vertrouwen in informatie en advies

Van alle beïnvloeders heeft de mate van vertrouwen die Nederlanders hebben in de informatie en het advies van het RIVM het sterkste verband met de algemene waardering van het RIVM. Het gaat hierbij om het vertrouwen in adviezen van het RIVM en het vertrouwen in de informatie over het Rijksvaccinatieprogramma. Gemiddeld gezien is het vertrouwen van Nederlanders hierin al behoorlijk hoog (gemiddelde op twee stellingen: 3,8). Aanknopingspunten om het vertrouwen nog verder te verbeteren, kunnen we vinden in de verschillen tussen subgroepen: **Nederlanders van 35-44 jaar** hebben gemiddeld minder vertrouwen. Verder zien we dat **Midden- en laagopgeleiden** minder vertrouwen hebben in de informatie en het advies van het RIVM. Hetzelfde geldt voor Nederlanders uit de regio **Noord**.

2. Mate van bestaansrecht

De mate van bestaansrecht die door Nederlanders wordt toegekend aan het RIVM heeft eveneens een zeer sterk positief verband met de waardering van het RIVM. Gemiddeld beoordelen Nederlanders deze stelling al erg positief (4,4). Als we kijken naar subgroepen, dan zien we dat **mannen** minder belang aan het RIVM hechten dan gemiddeld, evenals **18-44 jarigen** en **midden-opgeleiden**.

3. Mate van betrouwbaarheid

Hoe betrouwbaar iemand het RIVM vindt, heeft ook een relatief sterk positief effect op de algemene waardering voor het RIVM. RIVM-kenners scoren hier gemiddeld redelijk hoog op (gemiddelde op 3 stellingen: 3,6). Kijkend naar de subgroepen, dan zien we vooral dat **25-44 jarigen** het RIVM minder betrouwbaar vinden. Zij vinden het RIVM met name minder zorgvuldig, minder eerlijk en oprecht en zij denken minder vaak dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft. Kijkend naar opleidingsniveau, dan zien we vooral dat **midden-opgeleiden** het RIVM minder betrouwbaar vinden. Dit zit hem met name in een lagere score op zorgvuldigheid en de inschatting van de reputatie van het RIVM.

Als we kijken naar de gegeven open antwoorden op de vraag waarom men heel **positief** is, zien we bijvoorbeeld dat mensen aangeven dat het RIVM veel verstand van zaken heeft, dat er veel checks zijn en het hun taak is om Nederlanders te beschermen: *'Het RIVM werkt met feiten dus daaruit ontstaat een feitelijk advies zonder bijbedoelingen. Maar alleen in het belang van onze maatschappij', 'Er werken wetenschappers en die hebben verstand van zaken'.*

Mensen die **negatief** zijn vertrouwen vooral de adviezen en onafhankelijkheid (in coronatijd) niet. Enkele citaten:

- **Het RIVM is altijd eerlijk en oprecht:** *'Ik vind niet dat ze eerlijk en oprecht zijn. Ze baseren hun adviezen op enkel een aantal wetenschappers en luisteren niet naar de rest van de bevolking (inclusief experts). Ze vinden alleen zelf dat ze expert zijn.'*, *'Hun onderzoek methode is niet openbaar. En ze voegen mensen toe aan de corona dode lijst waar helemaal geen zekerheid is over de doodsoorzaak.'*, *'Draait alleen om geld. Vooral in deze corona tijd. Er is een pandemie gecreëerd waar alle farmaceutische bedrijven belang bij hebben.'*
- **Het RIVM werkt altijd heel zorgvuldig:** *'Niemand of niets werkt altijd zeer zorgvuldig'.*

Beïnvloeders van waardering | Aanknopingspunten (2/4)

- Ik denk dat het RIVM een uitstekende reputatie heeft: *'Ik heb vanuit de omgeving gehoord dat best veel mensen het RIVM geen goede organisatie vinden, zij vinden dat RIVM teveel doet wat de overheid van haar vraagt.', 'Onbetrouwbaar en tegenstrijdigheid in haar berichtgeving en denk dan bijv. aan de kunststof grasmatten.'*

4. Mate van deskundigheid

De mate van deskundigheid die aan het RIVM wordt toegekend hangt eveneens sterk positief samen met de algemene waardering voor het RIVM. RIVM-kenners geven een hoge beoordeling voor de deskundigheid (gemiddelde op drie stellingen: 3,7). Aanknopingspunten zien we onder anderen als we kijken naar leeftijd en opleidingsniveau. **35-44 jarigen** en **midden-opgeleiden** vinden het RIVM namelijk gemiddeld minder deskundig. Zo vinden zij het RIVM minder vaak een expert op het gebied van volksgezondheid en milieu en denken zij minder vaak dat het RIVM een objectief advies geeft dat gebaseerd is op feiten.

Ook hier wordt een negatieve houding ten opzichte van deskundigheid vaak gekoppeld aan het coronabeleid, maar ook aan het feit dat het RIVM volgens deze groep teveel beïnvloed wordt door de overheid: *'Kan dit verder niet beoordelen omdat men alleen met negatieve dingen m.b.t. corona naar buiten komt. Verstand misschien van de materie wel, maar van het gewone leven van de gewone mens niet. ze zitten daar allemaal in een eigen bubbel.', 'Door de staat gefinancierd dus een marionet!', 'Het RIVM heeft oogkleppen op. Alleen het terug dringen van covid is belangrijk. Vaccineren is alles waar het om draait.'* *'Alles gaat via modellen en dat komt nooit uit. Heeft weinig met feiten te maken. Het lijkt wel of ze daar met een glazen bol zitten.'*

Een positieve houding komt vooral voort uit de overtuiging dat het RIVM deskundige mensen in dienst heeft en juist niet door de politiek wordt beïnvloed: *'Ik ga er van uit dat de onderzoekseenheid en de besluitvormingsstaf bestaat uit vakwetenschappers en experts', 'Omdat het RIVM beschikt over input van wetenschappers op de gebieden van volksgezondheid en milieu, en tegelijk vrij is van politieke inmenging, lijkt het mij als organisatie bij uitstek een expert.'* *'Ze zullen geen mening geven maar alleen feiten na onderzoek.'*

5. Mate van samenwerking

De verwachting dat het RIVM goed samenwerkt met andere organisaties heeft een licht positief verband met de algemene waardering voor het RIVM. Ook op deze stelling scoort het RIVM al relatief hoog (3,6). Op basis van subgroepen zien we voor deze stelling geen directe aanknopingspunten.

Een positieve houding op deze beïnvloeder komt onder andere voort uit het belang dat wordt gehecht aan samenwerken: *'Omdat je ook andere meningen moet luisteren en mee moet nemen in je beslissingen of onderzoeken.', 'Het is in het geval van vooral besmettelijke ziekten niet meer dan normaal om samen te werken met ander organisaties in de gehele wereld.', 'Andere organisaties moeten meewerken en informatie verstrekken aan het RIVM bij bepaalde onderzoeken en uiteindelijk moeten ook andere organisaties weer de gevolgen van de onderzoeken uitvoeren/dragen. Dus samenwerking is vereist.'*

Een negatieve attitude komt voort uit de opvatting dat het RIVM alleen naar het kabinet, of naar niemand luistert: *'RIVM doet alleen wat het kabinet wil.', 'Ze staan niet open voor een anderen mening of standpunt', 'Ze willen alleen zichzelf horen, wat een ander vindt, interesseert ze niet.'*

Beïnvloeders van waardering | Aanknopingspunten (3/4)

6. Mate van inclusiviteit

Ook de mate waarin men voelt dat het RIVM er ook voor hen is, hangt licht positief samen met de waardering voor het RIVM. Op deze stelling scoort het RIVM gemiddeld al erg hoog (3,8). Wel zien we enkele aanknopingspunten als we kijken naar de subgroepen. Zo scoren **18-24 jarigen** en **35-44 jarigen** hier lager op, evenals **midden-opgeleiden**.

Een **negatieve** houding op deze stelling komt vaak voort uit het idee dat het RIVM weinig voor hen gedaan heeft: *'Na mijn prikjes als baby heb ik NOOIT iets met het RIVM te maken gehad, behalve als de belasting weer eens omhoog ging, omdat er ergens weer een stikstofuitstootje te hoog was. Dit kost echt alleen maar geld en niemand wordt er gelukkiger of beter van.'*; *'Heb er nog nooit iets aangehad.'*; *'Omdat ik het gevoel heb dat ze er niet voor mij zijn en alleen maar willen betuttelen.'*

Een **positieve** houding komt juist doordat mensen wél ervaren dat het RIVM veel voor hen doet: *'Ze zorgen dat ik op tijd voor mijn bevolkingsonderzoeken kan worden onderzocht, dat hoeven de huisartsen niet bij te houden.'*; *'Ik kan zelfstandig opzoeken wat ik nodig heb qua informatie. Toegankelijkheid is groot ook vanwege de duidelijkheid aan uitleg.'*; *'Het RIVM werkt in het algemeen belang, dus ook voor mij.'*; *'Omdat hun op tv vertellen over het coronavirus, wat ook voor mij van belang is.'*

7. Mate van proactiviteit

De mate van proactiviteit die aan het RIVM wordt toegewezen, heeft een licht positief verband met de waardering voor het RIVM. RIVM-kenners geven gemiddeld een positieve beoordeling over de proactiviteit van het RIVM (gemiddelde op basis van 4 stellingen: 3,6). Op basis van de subgroepen zien we de volgende aanknopingspunten: **mannen** en **35-44 jarigen** vinden het RIVM gemiddeld minder proactief.

Een **negatieve** houding op deze stelling komt vaak voort uit het idee dat het RIVM te laat is, geen goede/duidelijke adviezen geeft en een logge organisatie is: *'Het is een 'echte' bureaucratische logge organisatie die voornamelijk achter de feiten aanloopt.'*; *'Lopen achter de feiten aan.'*; *'Het RIVM wacht met onderzoek tot het een opdracht van de overheid krijgt.'* *'Ik ben het niet eens met WAT ze aanraden en dus vind ik dat ze slecht uitleggen wat ik kan doen, gezond eten is nergens te vinden.'*; *'Het advies over coronabeleid is niet altijd eenduidig en volgbaar voor iedereen.'*

Een **positieve** houding op deze stelling komt vaak voort uit tegengestelde opvattingen: *'Het RIVM doet onderzoek naar allerlei zaken. Met die informatie uit onderzoeken kunnen gevaarlijke situaties voor zijn.'*; *'Geven advies over actuele dingen.'*; *'Bij grote problemen leggen deskundigen uitgebreid uit wat ik beter niet kan doen en wat ik wel moet doen om zo gezond mogelijk te blijven - mij bijvoorbeeld laten vaccineren!!!'*; *'Hun site is erg duidelijk en goed te volgen voor de normale burger, zo ook hun aanbevelen voorzorgsmaatregelen.'*; *'Met name op het gebied van zuigelingen entingen etc, een prima verhaal. Op enkele gebieden (Corona) is de plank wel mis geslagen, maar ik denk dat dat door de druk van bovenaf (Rutte/ De Jonge) is gekomen.'*

Beïnvloeders van waardering | Aanknopingspunten (4/4)

8. Mate van bescherming

Ten slotte hangt ook de gepercipieerde mate van bescherming licht positief samen met de waardering voor het RIVM. De mate van bescherming wordt van alle beïnvloeders gemiddeld het laagst beoordeeld (gemiddelde op basis van twee stellingen: 3,5). Kijkend naar de subgroepen, dan zien we wederom dat **midden-opgeleiden** dit aspect lager beoordelen.

Een **negatieve** houding komt vooral voort uit een sceptische houding over de adviezen en het handelen van het RIVM: *'Ze injecteren mensen met chemicaliën tuurlijk zijn ze niet goed voor de gezondheid', 'als ik kijk naar mijn eigen leefomgeving, dan hebben wij het verschrikkelijk zwaar te verduren. Er zitten op 50 meter afstand van ons wijk zeer grote opslagtanks voor benzine, diesel en olie van Q8. Er hangt een kankerverwekkende benzinegeur in de lucht die we steeds inademen. WAAR IS HET RIVM DAN?? Als RIVM het milieu beschermt, waar zijn ze dan?', 'Het immuunsysteem van de bevolking is door de vele maatregelen verzwakt en heel veel mensen kampen met depressies.', 'Zie corona, eerst zeggen ze: erg onwaarschijnlijk dat het hier naartoe komt. Wat een lachertje.'*

Een **positieve** houding komt voort uit vertrouwen in het handelen van het RIVM: *'Ik denk door het vaccinatieprogramma dat er nu in Nederland heel weinig kindersterfte is waar dag vroeger erg hoog was.', 'Als wordt m.i. goed onderzoek gedaan voordat conclusies worden gedeeld en dat geeft vertrouwen. Zit bovenop eventuele gezondheidsproblemen.', 'Omdat regelmatig onderzoek wordt gedaan naar uitstoot van bv fabrieken. Grondwater onderzoek e.d.', 'Corona, stikstof, ze doen op alle punten hun best.'*

Bijlagen

Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction gebruikt
energiezuinige auto's

Motivaction gebruikt
groene stroom

Motivaction gebruikt
uitsluitend papier met
een FSC-label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy